

Closing Ceremony of "International Section" was held

درخشش تندیس های

«بیداری اسلام» بردستان فیلمسازان

باصفحات ویژه
مستندپژوه

راه امام

اگر می‌خواهید هنر این کشور رشد و اعتلا پیدا کند، به هنر مند جوان مومن تکیه کنید، او می‌تواند از اسلام و از انقلاب و از دین کشور دفاع کند. مقام معظم رهبری

نظر به پربازی شهید آوینی پیرامون غرب و سینما می‌تواند همواره چراغ راه دانش پژوهان در این زمینه باشد. بخوانید «ما خود را بی‌نیاز از تجربیات غربی‌ها نمی‌دانیم، اما برای این تجربیات شمائی متناسب با آن‌ها قائلیم. ما چاره‌ای نداریم جز آن‌که سینما را یک بار دیگر در ادب و فرهنگ اسلام معنا کنیم. ما باید قابلیت‌های کشف نشده سینما را در جواب به فرهنگ و تاریخ خویش پیدا کنیم...» دکتر حداد عادل شهید آوینی را در مرتبه ای دانسته که باطن هنر و تمدن غرب را تبیین و توصیف کرد.

روزنامه

سنداول

صلح‌جویان را فراموش نکن

کمی دور از دفاع مقدس را مرور کنیم و اکنون کشورمان و نیز بسیاری از ممالک بحران زده را با آن بام به مقایسه بکشانیم. چه کسی و چگونه و با خلق چه زیبایی‌هایی امروز ما را به ارمغان آوردند؟ جنگ و صلح مقوله‌هایی مورد توجه و اهتمام مستندسازان است. واقعیت‌هایی که همواره از نظر کمی و کیفی، دستمایه مستندهای بسیاری قرار گرفته و همچنان آثاری در این زمینه ساخته و پرداخته می‌شود.

مستندساز فیلم سردبیر

واقعیت جنگ و صلح عربان، اما حقیقت آن پنهان است. چرا مستند محض گسترده‌ترین گونه لقب گرفته است؟ چون که بسیاری از مقولات و موضوعات واقعی در این قالب ثبت و ضبط می‌شوند. اما حقیقت نیز در مستند محض غلبه دارد. این آن چیزی است که می‌تواند مستندهای جنگ را به تصویر بگویم دفاع مقدس ما از رویکرد غالب جهان متمایز کند. دوربین مستندساز جنگی هالیوود وقتی به عراق و افغانستان می‌رود، نقطه دید و انتقال تصاویرش واقعی است، اما حقیقت آن را در ورای این صحنه‌ها مخفی و بعضاً تحریف می‌کند. حتی ضد جنگ‌ترینش مانند مستند جعبه درد ساخته «کاترین بیکلو» در حالی که مستندساز ما با نگرش به حقیقت موضوع، چنانچه در کشورهای نامبرده دوربینش را کلیتاً بزند، وظیفه دارد که حقایق جنگ را که مدافع طرفدارها را در پی دارد، برملا کند و رنج و آلام مردم جنگ‌زده و صلح‌طلب را به سمع و نظر جهان برساند.

جنگ پدیده‌ای پلید و مخرب و ضد مردمی است. اما همین جنگ وقتی به منظور دفع از کشور و ناموس باشد، مترقی و ارزشمند شایسته می‌شود و مبارزانی که در واقع صلح‌جویان هستند، شهید نامیده و نور جسم مردم می‌شوند، که اگر شهیدان نبودند، صلحی هم برقرار نمی‌شد.

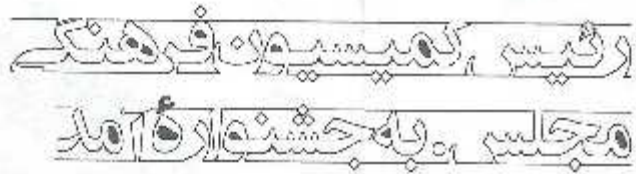
شهید اهل قلم، سید مرتضی آوینی هم مستند محض از جنگ و جعبه درد ساخت و مستندسازان کمیل شده غربی به این آوردگاه هم مستند محض می‌ساختند. اما آیا همه جنگ در مرکز واقع نمای اینان جلوه گر بود؟ مستندهای آوینی در عین واقع گرایی، حقایقی را به تصویر می‌کشید که با مستندهای واقعی مثلاً آمریکایی‌ها، فرسنگ‌ها فاصله داشت. حقیقت مستندهای آوینی میرزه برای صلح و مسالمت بود، اما مستندهای مشابه توجیه جنگ‌طلبی قدرت‌ها و توییح مبارزان صلح‌جو. بسیار صلح‌جویان، نقد جدی مستندهای رایج است.

آیا پژوهشگران به این صلح‌اوران می‌اندیشند؟ چهارمین چهره‌ها اینجا هستند، ما پژوهشگران کجا هستیم؟

چهارمین روز جشنواره شاهد حضور رئیس کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی - غلامعلی حداد عادل - بود. این حضور که همزمان با اکران فیلم «مرز پرگهر» به کارگردانی هرمز غریف اتفاق افتاد، بر مخاطب ترین سانس این دوره جشنواره حقیقت را رقم زد. به گزارش خبرنگار نش. روزه روزانه پنجمین جشنواره سینما حقیقت، روز چهارم جشنواره با اکران دو فیلم، بر مخاطب سینما فلسطین را بر میآورد کرد. فیلم نخست که ساخته فیلمساز برجسته تاریخ سینمای ایران، «دربوش مهر جویی» بود با نام «هسته دانا» به اکران درآمد. این فیلم داستان گروهی مستندساز را در جریان تولید یک مستند روایت می‌کند. بعد از این فیلم، مستند «مرز پرگهر» ساخته هومن ظریف که مستند پرتره‌ای است درباره زندگی «مصعب گل کلاب» تصنیف برای شهیر قطعه «ای ایران» به نمایش درآمد.

سالن شماره ۲ فلسطین که مکان اکران این مستندها بود، در زمان بخش دو مستند «هسته دانا» و «مرز پرگهر» شاهد حضور میهمانان برجسته‌ای همچون غلامعلی حداد عادل (رئیس کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی)، سیمین بهبهانی، عتی روهبن تیره امیر نادری، جبار کاکایی، سعید

شلوغ‌ترین اکران جشنواره در چهارمین روز

عقیقی، میلاد کبابی، امین اله رشید و دکتر پرویز شهریاری (پدر ریاضیات ایران) بود. با خاتمه اکران فیلم در میان خیل مخاطبان و دوستداران مستند، در گفتگویی با

سومین کارگاه آموزشی جشنواره برگزار شد

سومین کارگاه آموزشی مرکز گسترش سبندساز مستند و تجربی به مناسبت پنجمین جشنواره بین‌المللی «سینما حقیقت» روز پنجشنبه با حضور سید احمد معیط طباطبایی و لیلا یابانی از یوسنی و هرمز گوبین با موضوع «عصر تحقیق در سبندساز مستند» در سالن صبیح الملک فرهنگستان هنر برگزار شد. این کارگاه با حضور هشت نویسنده که به دعوت دعوت سینمایی به ایران سفر کرده‌اند و جمعی از مستندسازان و هنر دوستان برگزار شد. در ابتدای کارگاه قطعه کوتاهی از مستند «۱۰۰ سال بلندیه در تهران» ساخته ارد عصارپور بخش شد. در مین بخش این مستند استاد طباطبایی نکاتی از فیلم را بیان می‌کرد که توسط مترجم به صورت همزمان به عربی ترجمه می‌شد. طباطبایی گفت: سبندساز مستند باید بسیار مورد توجه قرار گیرد. سبندساز مستند بر مبنای شناخت و تحقیق قرار گرفته است. پایه و اساس اکثر فیلم‌های داستانی می‌تواند بر پایه تحقیقات مستند باشد. در این میان فرهنگ برمی‌آید. مستند تأثیر زیادی دارند. وی ادامه داد: دروزه ورود به سینما، مستندسازی است بهترین کارگردانان آثار داستانی در ابتدا مستندساز بوده‌اند. طباطبایی با بیان اینکه سبندساز هنری تر شده و بیشتر بر پایه مستند قرار گرفته است، اظهار داشت: اختراعات و اکتشافات باعث شده تا سینما کمتر به اخبار و اطلاع رسانی بپردازد.

و بیشتر بر مباحث هنری تکیه شود. پس از سخنرانی استاد طباطبایی بخش دیگری از «۱۰۰ سال بلندیه در تهران» پخش شد. این استاد و کارشناس فرهنگی میان بخش فیلم عنوان کرد: درک و فهم عطارپور اهمیت زیادی دارد. موسیقی که فیلم مشاهده می‌شود هر کدام مربوط به دوره است که تصاویر نشان داده می‌شد انتخاب موسیقی، بخش موسیقی و نما تصاویر نشان فیلم کارگردان از مخاطب سبندساز و اداسه داد: فیلم تنها برداشت تصویر، فیلم‌ها و عکس‌های آرشویی نیست. بلکه فیلم شده تحبیل و نگاه کارگردان هستیم در جمع از استاد طباطبایی خواستند تا خود معرفی کند وی درباره خود گفت: کارشناس فرهنگی در زمینه میراث فرهنگی و تا هستم. نسبت به موضوعات اجتماعی و گذران‌ها علاقه‌مند هستیم. سینما هر یک از فرهنگی است که موره توجه قرار دارد. لیلا یابانی از کشور یوسنی و هرمز گوبین به دوره از جشنواره بین‌المللی «سینما حقیقه آمده است. وی گفت: می‌تواند قرائت مختلفی از میراث فرهنگ و معومات داد در اینجا علاقه مند این پرسش را مطرح که چرا عاشق سینما هستیم؟ چرا به سبند مستند علاقه دارید؟ ادامه کارگاه با صحبت حضرت آ در باره علا نوع نگاه خود به سینما و به طور اخص سبند مستند گذشت.

گزارش از چهارمین روز جشنواره سینما حقیقت؛

پانزدهمین روز جشنواره بین المللی فیلم مستند ایران

ابریما چادری

جشنواره بهشت بود. در ساعت ۱۸:۳۰ مستند «صل غمناک زندگی» ساخته بابک سراب چون مستند سار کرمانشاهی در سالن ۳ سینما اکران شد و استقبال خیلی خوبی از این فیلم شد. به اذعان بینندگان این مستند از موضوع ساختار خوبی برخوردار بود. جلسه نقد و بررسی این مستند پس از اکران با مدیریت «علی اعلانی» برگزار شد. مستند «مشتی اسماعیل» ساخته مهدی زمانپور کیلسری که تاکنون در جشنواره‌های زیادی جوایزی را دریافت کرده نیز مورد توجه حضار قرار گرفت.

مستند کفای جشنواره تعیین شد

مستند «آخرین روزهای زمستان» آخرین ساخته مهرداد نسکویی، فضای جشنواره سینما حقیقت را تکان داد. این فیلم که در سالن شماره ۱ سینما فلسطين اکران شده بود با حضور پرشور علاقه‌مندان به مستند و مستند سازان برگزار شد.

فیلمی بر از بیم و امید کنگه خنده را بر لبان بینندگان آورد. گاه قطرات اشک را از چشمان آن‌ها سرازیر کرد. پس از پایان فیلم افراد زیادی اظهار فخر «خبرداد انسکویی» جمع شدند و برای ساخت این اثر به و تبریک گفتند. فتهایی که پس از اکران این فیلم در سینما مشاهده شد استثنایی بود. بیشتر بینندگان در برگه برآمده

چهارمین دور جشنواره بین المللی «سینما حقیقت» با فیلم مستند «گاو چاه» ساخته مجید اسکندر آغاز به کار کرد. پس از آن فیلم «همه دانا» ساخته فیلمساز برحمته نارنج مستند ایران اکران شد.

جهدی موسیقی فرهنگی: مهمان جشنواره

امین الله رشیدی (شاعر، نویسنده، آهنگساز، برجسته، سیمین پدیده‌ی (شاعر)، عبدالجبار کاکایی (شاعر)، علی رونق‌نژاد (نویسنده، کارگردان و تهیه کننده)، دکتر غلامعلی حدادعادل، امیر قادری، سعید صغری، میلاد کلبی، نیما حجتی نسب (مستند)، دکتر پرویز سپهرباری (پسر ریاضی)، دکتر هما گل‌کباب (فرزند شاعر ایران مرز پرگهر)، ناهید اکبری (نشر)، حسین یختساری (خطاط، نقاش، خواننده)، محمود شیخ (خواننده)، دکتر علی حضرتی (مترجم، شاعر، مترجم، رضا رفیع (شعر و طنز پرداز)، استاد جلال رفیع (نویسنده و طنزپرداز)، سعید قوامی (مستندساز)، مهتابی حبیبی (شاعر)، هومن مهدی (نویسنده)، محمد نوربا و جمیع کثیر دیگری از علاقه‌مندان به مستند برای تماشا فیلم «مرز پرگهر» ساخته هومن ظریف به سینما فلسطين آمدند.

در این روز فیلم‌های دیگری نیز به نمایش در آمدند و نسبت به روزهای گذشته استقبال از

حاشیای فیلم به دنبال نکران این اثر بودند. چهره سینما فلسطين آمدید؟

فروز خیرنگار نشریه روزانه جشنواره بین المللی سینما حقیقت به سرانجام رسیدی از حضار در سینما فلسطين رفته و از آن‌ها پرسید که چرا به جشنواره آمدند.

«غفت غفاری» همسر امین الله رشیدی گفت: «هومن ظریف» از ما دعوت کرد تا برای اکران فیلم به سینما بیاییم ما همه قبول کردیم و به اینجا آمدیم. من و امین الله ۳ سال است که به سینما می‌رویم و آخرین فیلمی که دیده بودیم «درباره آبی» ساخته «اصغر فرهادی» بود.

«زهره عباسی» دانشجوی تکنووزی آموزشی عنوان کرد: «ساختن از جشنواره سینما حقیقت ندانستم. دانشگاه ما به اینجا نزدیک است و پس از پایان کلاس منصرفم گرفتیم تا به اینجا سری بزنیم. ماه مستندهایی که از شبکه ۴ سینما پخش می‌شود را می‌بینم.

«پدر اسفندی» اظهار داشت: امروز فیلم یکی از دوستانم به نام «منصور قائمی» در جشنواره اکران می‌شود. من و همسرم به دعوت او به اینجا آمدیم. بهشت علاقه‌مند به سینمای داستانی اروپا هستیم اما گاه فیلم مستند هم می‌بینیم. «پدیده فروزان» فارغ التحصیل نقاشی تصریح کرد: «از برگزاری جشنواره بین المللی سینما حقیقت با خبر بودیم و با دوستانم قرار گذاشتیم تا برای تماشا فیلم به اینجا بیاییم. چندین فیلم هم دیدیم اما انسان می‌کنم مستندهای ساخته شده ضرورت‌های جامعه را کنار گذاشته و بسیاری از موضوعات تکراری هستند.

«زهره علی اکبری» دانشجوی رشته سینما هم گفت: تاکنون تمام دوره‌های جشنواره بین المللی سینما حقیقت را دنبال کرده‌ام. برای دیدن آثار و دیدن هم دوره‌های ما به جشنواره می‌آیم. «ساناز رحمانی» دانشجوی سینما نیز توضیح داد: علاقه چندانی به جشنواره‌ها ندارم، چون فیلم خوبی که مدنظرم است را نمی‌توانم در جشنواره ببینم. در صد کمی از آثار در جایگاه خوبی قرار دارند و بیشتر برای دیدن فضای جشنواره آمده‌ام.

روحشیه...

صبح روز پنجشنبه در حاشیه جشنواره سومین و آخرین کارگاه آموزشی پنجمین جشنواره بین المللی سینما حقیقت با حضور هفت نویسنده و چندین مستندساز و علاقه‌مند به این عرصه در فرهنگستان هنر نیز برگزار شد. پنج شنبه شب هم مراسم اختتامیه بخش روزهای اسلامی با حضور مهمانان به شمار در فرهنگستان هنر برگزار و جوایز این بخش به برترین‌ها اهدا شد.

رسیدگی به امور مهمان‌های شهرستانی تا خارج می‌شود از جمله مصداق این نظم است. راستی اگر جشنواره‌های دیگر در روزهای نزدیک به کعبه حضوردن با مشکلی مانند انصراف خارجی‌های تحت تاثیر سیاست مواجه می‌شود چه می‌کند؟ حال آنکه مدیریت این رویداد علی‌رغم ترتیب همه برنامه‌ها با توجه به بخش بین‌المللی حتی آماده‌سازی انتشارات آن خیلی سریع همه چیز را آماده کرده و به روال عادی برگرداند. انکار نه انکار که اتفاقی افتاده است. تا کور شود چشم معاندان!

یادداشت

اشان‌های در باب مستند جنگ و سیاسی

میدان مین با نام‌های روزان یا استوار؟

احمدرضا بایگانی

در یک چارچوب کلی، آثار رشد کمی تولیدات مستند را می‌توان غیر سنجش‌ناپذیر برای میزان حرکت به سوی توسعه یک کشور دانست. اگر نسبتی مستقیم میان حجم تولیدات مستند و روند توسعه یک جامعه قابل باشی، آن‌گاه می‌توانیم به جزئیات پیش‌تری در این مورد بپردازیم.

به نظر می‌رسد ما با فقر شدیدی در زمینه تولیدات مستندهای سیاسی روبه‌رویم. چه انواع این مستندها مربوط به موضوعات سیاسی داخلی باشند، و چه درباره رویدادهای سیاسی منطقه‌ای و بین‌المللی. بیش از این درباره مستند اجتماعی اشاره شد که به دلیل بی‌سازگری و نداشتن ماهیت این نوع مستند، بیشتر از سایر مستندها ممکن است دچار سوءتفاهم و سلبه شود. همین ویژگی معمولان با عظمت بی‌تاریخ گریبان مستند سیاسی را می‌گیرد. از این روست که مستندساز مستقل که همواره با کمبود سرمایه و تأمین منابع مالی روبه‌روست، حتی اگر تمایلی هم برای ورود به این عرصه داشته باشد با تمام‌های روزان‌تری به سمت تولید این نوع آثار خواهد رفت. در حال حاضر، بخش اصلی مستندهای سیاسی (و شاید به تعبیری «فکره») را بخش دولتی سفارش می‌دهد و تولید می‌کند. بنابراین، حضور «دیدگاه‌ها» و «صداها» می‌مختاری که بتواند از یک موضوع واحد، در پیچه‌های متعدد و متفاوتی بگشاید، در مستند سیاسی امروز ما کمتر دیده و شنیده می‌شود. اگر به توسعه سیاسی به طور جدی می‌اندیشیم، مدیران و سیاستمداران ما باید در این زمینه برای روان‌سازی تولید مستند سیاسی در بخش خصوصی، بی‌تکلیف بنیادی داشته باشند.

مستند جنگ البته در ایران جایگاه شایسته‌ای یافته است. شاید بزرگترین وجه این شایستگی، به کوشش‌های خالصانه زنده‌یاد «شهید اوینی» بازگردد که با مجموعه «روایت فتح» یک الگوی بی‌نظیر و شاید غیر قابل تکرار را در زمینه‌ی شناسایی مستند جنگی بنیاد گذاشت. اما اگر این مستندها در جریان جنگ و زهرون خود رویدادهای مهم می‌گرفتند و رشد می‌کردند و تأثیر می‌گذاشتند، اکنون با فاصله گرفتن بیش از دو دهه از پایان جنگ، مستندسازان این عرصه باید بتوانند نوآوری‌ها و دیدگاه‌های تازه‌ای را در روح این نوع آثار دم‌مندان از طرفی فراموش نکنند. هر چه از سال‌های جنگ در یک کشور دورتر شویم، وظیفه مستند فقط بازگویی و یادآوری خاطرات نیست. که البته انجامش ضروری است، ولی که مرور رویدادهای یک جنگ به منظور کنکاش و واکاوی و کشف و ساختن درک تازه‌ای از یک دوران است. در این مسیر، البته که خاطرات تلخ و شیرین مرور، و یادها گرمی داشته می‌شوند، اما مستند جنگی دوران پس از جنگ باید بتواند نکات پنهان‌مانده و یا حتی عمده مطرح نشده (به دلیل «تنبلی» ملی، در دوران جنگ) را مطرح کند و با رعایت موازین جامعه، به بحث بگذارد. این همه، به مده شوریدگی مستندساز و هم‌دلی سیاستگذار برای سعه‌مندتر پیش از بیش ممکن خواهد شد تا هم مستندهای سیاسی جذاب و توجیبی داشته باشیم، و هم مستندهای شورانگیزی مرتبط با جنگ.

یک + چهار امتیاز دیگر جشنواره

در شمار‌های قبل نشریه، چهار ویژگی جشنواره سینما حقیقت را

بشماردیم. سوم قابل توجه برویچه‌های شهرستانی تا فراوانی کمیت آنان به بیش از ۵۰ درصد، مشارکت چندتسل، وجود جوانان اعم از

گزارش از آیین اختتامیه بخش بین الملل پنجمین جشنواره بین الملل سینما حقیقت:

درخشش تندیس های «بیداری اسلامی» در جشنواره بین الملل سینما حقیقت

بهمن شیرینی

آیین بگوداشت و اهدای جوایز بخش بیداری اسلامی پنجمین جشنواره بین المللی سینما حقیقت شب گذشته ۱۹ آبان در تالار ایران فرهنگستان هنر برگزار شد. به گزارش خبرنگار نشریه روزانه جشنواره، در ابتدای این مراسم «شفیع آقا محمدیان» دبیر پنجمین جشنواره بین المللی سینما حقیقت به استقبال خوب فیلمسازان خارجی در بخش بیداری اسلامی با توجه به اولین دوره برپایی آن اشاره کرد و گفت: در بخش بین المللی نزدیک به ۴۳۰ اثر از ۵۷ کشور به دبیرخانه جشنواره ارسال شد که از سن ۴۳۰ اثر ۴۰ اثر متعلق به فیلم های حیزین اسلامی بود. انقظی که اخیرا در کشور های اسلامی شروع شده است به کمک مستند سازان همچنان شعله ور نگاه داشته شده است.

وی در ادامه افزود: هرگز گسترش ترس در این زمینه تلاش زیادی کرده است و هفت مستند تا تایم بلند قرار داده هستیم که چهار اثر از آن را در این جشنواره به نمایش گذاشتیم.

آقا محمدیان خاطر نشان کرد ما می توانیم با به کار گرفتن هنرمندان در عرصه ساخت مستند هم زبان و هم کیشمان خودمان را به یکدیگر نزدیک کنیم و به دنبال نگاه مشترک باشیم. مدیر عامل مرکز گسترش سینمای مستند و تجربی در ادامه گفت: من در همین جا اعلام می کنم که فیلمسازان مستند چنان چه طرح خوبی به ما ارائه کنند به لحاظ سرمایه گذاری در طرح های شان، ما در کنار آن ها حمایت می دهیم. در ادامه مراسم، مستندی از محمدعلی فارسی درباره «پرنسورشارن هنری دو فوشه کور» پخش شد و پس از آن «جوان شمسفری» معاونت امور سینمایی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، به همراه محسن علی کمری و شفیع آقا محمدیان بر وی تقدیر از پرفسور دو فوشه به جایگاه آمدند و یادبودی را به او تقدیم کردند.

دو فوشه در ادامه از مسئولان برگزاری جشنواره تشکر کرد و گفت: شاید از خود بیوسید که چطور سردی بگانه در استان حافظ جای حرکت، شخصیات ما متنوع است و خوشا به حال کسی که روزی به مقام یک رنگی برسد، من در طی بیش از ۲۶ سال در دیار شعر و ادب فارسی شادان بوده ام.

وی همچنین تصریح کرد: سال گذشته به لطف «مریم موسوی» و «محمدعلی فارسی» و گروه فیلمبرداران، ایشان با زندگی من آشنا شدند و زود فهمیدند که پشت پرده صورت ظاهر چیز دیگری وجود دارد و «محمدعلی فارسی» عرض های زندگی من را از حال خموشی ام بیرون کشید و آن را روی پرده سینما انداخت و تعقیب چهره خود را دیده و از او متشکرم.

در ادامه مراسم، فیلمی درباره «محمد حسین جعفریان» نمایش داده شد و از وی تقدیر به عمل آمد. وی پس از حضور در جایگاه گفت: من مستندهای زیادی ساخته ام و زیاد سفر کرده ام. فیلم هایم را در هیچ جشنواره مستندی نمایش نداده ام و فکر نمی کردم از من تقدیر شود و دوستان بیشتر از این اقامت به من لطف دانستند.

«جوان شمسفری» معاونت امور سینمایی به عنوان سخنران بعدی به روی صحنه آمد و علی سختانی گفت: این روزها ما در شرایط خاصی قرار داریم. در منطقه خاورمیانه و اروپا و آمریکا شاهد بیداری، متهد هستیم. ایدهالیم نمایش این بیداری ها باعث صبح بیشتر مبین ملته شد. هر چند هستند کسانی که خلاف این آرزو را دارند و به دنبال اهداف دیگری هستند و من در این جا به یکی از این موارد اشاره می کنم که بسیاری تلاش می کنند میان روشنفکران و حرکت های مردمی که به سمت آزادی حرکت می کنند، اختلاف بیندازند که روشنفکران را از حرکت های مردمی نگران کنند.

وی در ادامه افزود: اخیرا پروژه اسلام هرایی و ایران هرایی کتب خورده است و من فکر می کنم مستند سازان در این عرصه می توانند نقش مهمی را ایفا کنند. البته ما اسلام گرایان افراطی نیز داریم و می بینیم که چقدر به سلاح منطقه اسب می زنند که این افراط گرایی ها

بخشی از آن ناشی از جهل است و بخش دیگر آن ناشی از هدایت آن سوی انسانیت و باید بدانیم که نخبگان فرهنگی با افراط گرایی ریشه ای ندارند.

وی در ادامه خاطر نشان کرد: هر چند از بعد از انقلاب نیز ایران هم از این افراط گرایی ها در امن نبوده است، اما نظام ایران اسلام معتدل بوده است و ما بیرو اسلامی هستیم که به گفته پیامبر (ص) خدمت به خلق است.

در ادامه این مراسم فیلمی درباره «پرویز پیرام» پخش شد و پس از آن جواد شمسفری، حسن نجاریان، شفیع آقا محمدیان و محمدرضا عباسیان برای تقدیر از او در جایگاه حاضر شدند. پس از این تقدیر پیرام گفت: خوشحالم که در جمع شما هستم و برای تمامی مردم سعادت را آرزو می کنم.

در ادامه فیلمی درباره «محمدعلی فارسی» پخش شد و پس از آن جوان شمسفری، مهدی عطیعی، میراندی و شفیع آقا محمدیان برای

تقدیر از او در جایگاه حاضر شدند که وی به دلیل بیماری متوجه نبود به مراسم بیاید و به نیابت از او «مهدی فارسی» پسر محمد علی فارسی جایزه او را دریافت کرد و طی نمایی تلفظی با محمد علی فارسی او از مسئولان برگزاری این جشنواره تشکر کرد و گفت: شرمنده هستم که نتوانستم در جمع شما حاضر باشم و افتخار به این بررگی را از دست دادم.

در انتهای این مراسم هیات داوران جایزه نقدی خود به مبلغ ۱۰۰۰ یورو به همراه لوح افتخار را به «پرویز پیرام» از فرانسه برای نیم مستند «پشاهنگان المهدی» اهدا کرد. جایزه سوم این بخش به فیلم مستند «گریه» به کارگردانی محسن برمهانی از ایران تعلق گرفت. جایزه دوم نیز به فیلم مستند «صبر نجسه و من» به کارگردانی همین ستارایی از مصر اهدا شد.

جایزه بهترین فیلم این بخش به فیلم مستند «انگ های غزه» به کارگردانی «پورنگ لاکر برگ» از روز تعلق گرفت.

دو حاشیه:

- مراسم در حالی شروع شد که تقریباً نالایق ابراهیم گلستان همسایه بود.
- اجرای مراسم را «سازنده» بر عهده داشت که صدای آشنای او روی فیلم‌های مستند و درامه فیلم‌ها برای حاضران جالب بود.
- در بخش تقدیرها، کلیپ‌هایی که تهیه شده بود، فاقد زیرنویس معرفی گوینده بود که همین امر باعث شد تا حاضران با بیچ هیچ گوینده‌گان را شناسایی کنند.
- بخش نقدیها استقبال روبه‌رو شد.
- پرسش و پاسخ‌ها که به زبان فارسی، سنی را ادیبانه قرائت کرد، به

شدت با تسبیح رویه رو شد و مسائل به یاس فعالیت‌های او استند
 جوهرش را تسبیح کردند.
 ■ پرویز بهرام که با عنوان دارنده صدای ملکوتی خطاب می‌شد، مسرور
 از این تقدیر بود.
 ■ محمدحسین جعفریان با همکاران در دست تقدیر از خود را غیر قابل
 پیمانی دانست.
 ■ نکته قابل تأمل، راهزنی‌های مهمانان توسط خود شمع آقامحمدیان
 برای شستن بود. مدیر جشنواره در تلاش بود تا احترام لازم به مهمانان
 رعایت شود.

در حاشیه برنامه شب‌های نقد

نقد جدی و آگاهانه بسیار چشم‌انداز

شب‌های نقد جشنواره سینما حقیقت از جمله برنامه‌های جنبی این رویداد غنی و پراوازه است. این برنامه که در طول چهار شب برپا می‌شود، معمولاً تعدادی از فیلم‌های بخش مسابقه ملی را دربر می‌گیرد. این آثار در سانس شماره ۲ قفسه‌ها با حضور کارگردان، منتقدان سرشناس و مشارکت تماشاگران مورد نقد و بررسی قرار می‌گیرند. در حالی که جشنواره سینما حقیقت اصرار بر وجود جلسات نقد جدی آثار

نقدگران

عسل اخگر

گزارش نشست نقد و بررسی فیلم «فصل غمناک زندگی»

نشست نقد و بررسی
قالبی خاصه
و جدی و دقیق

در چهارمین روز برگزاری جشنواره نشست نقد و بررسی فیلم «فصل غمناک» به کارگردانی بابک سراب با حضور علی‌علایی مجری کارشناس جلسه و علی‌اصغر کشانی منتقد سینما در سانس شماره ۲ سینما فلسطین تشکیل شد. به گزارش خبرنگار نشریه روزانه پنجمین جشنواره سینما حقیقت، در آغاز جلسه، بابک سراب از دلیل پرداخت به این موضوع چنین گفت: «این سوره، بخشی از دغدغه‌های کودکی

من است، پرداختن به داستانی از روابط خانوادگی که خود تجربه کردم، دلیل اصلی ساخت این مستند شد. این با توجه به مکان ساخت فیلم، که کردستان است با مشکلات و مفاصلت‌های اهالی برای فیلمبرداری مواجه بود، که با وجود سختی‌ها توانستیم این مستند را بسازیم». علی‌علایی، مدیر جلسه ضمن اشاره به زوایای دید کارگردان در دکوپاژها، گفت: «علاقه مندی به سینمای داستانی در این فیلم بسیار مشهود

است. شما توانستید در یک خرق عادت موجه از فریم مستند عبور کنید و به ترکیبی از سینمای مستند و داستانی، یا گونه‌ای مستند بازسازی شده دست یابید، هر چه در دنیای مستند این اعتقاد وجود دارد که زبر ساخت مستند با نظر منتقدان، کارشناسان و اهالی رسانه انتخاب می‌شود اما در مورد اثر شما این گونه به نظر می‌رسد که کارگردان این فیلم تنها قائل به نظر خود مستندی ساخته که از یکدستی و تأثیر

گزارش نشست نقد و بررسی فیلم «بانوی مبارز»

نشست نقد و بررسی
کتاب مستند ایران
و مشارکت

دومین نشست که در چهارمین شب برگزاری جشنواره برای فیلم «بانوی مبارز» به کارگردانی پناه برخت رضایی تشکیل شد، علاوه بر حضور کارگردان، علی‌علایی مجری کارشناس جلسه و علی‌اصغر کشانی منتقد سینمای ایران حضور داشتند. به گزارش خبرنگار نشریه روزانه پنجمین جشنواره سینما حقیقت، توضیحات ابتدایی علی‌علایی با توجه به شناخته بودن کارگردان، از سؤالی در مورد علت پرداختن به این سوره و چگونگی نگاه به آن آغاز شد. پناه برخت رضایی

در توضیح به این سؤال گفت: «در سفرهایی که به همدان داشتم بسیار از این بانوی بزرگوار شنیدم، با مطامعتی که در این زمینه انجام دادم، سوره زندگی ایشان را بسیار متناسب برای ساخت یک مستند بافتم». علی‌علایی با اعتقاد به این امر که موضوع فیلم با وجود محوری که در روایت خاطرات انقلاب از زبان خود سوره دارد، در بخش‌هایی دچار دوبارگی می‌باشد، که با فاصله زروایت گویند تاریخی و حماسی خود به جنبه حماسی و عاطفی اثر او آمیزی نزدیک می‌شود. در ادامه بحث علی‌اصغر کشانی نیز ضمن مبهام بر شمردن تکیه‌ای که مستندساز بر موضوع اصلی خود دارد، گفت: «این فیلم برتره با به قوی‌ترین تمایز نگار توانسته با استفاده از تداوم آرشویی و بازسازی برخی صحنه‌ها، تکیه بر موضوع محوری را از دست ندهد. گرچه این مستند می‌توانست به سبب دیگری به موضوع مورد بحث، بپردازد و نه تنها در تکیه به سوره خود که در قیام، حیات است و به صورت کامل مستند را در اختیار خود و گفته‌هایش دارد، با استفاده از افراد دیگری که به صورت حتم در زندگی وی بی‌تأثیر نبوده‌اند، روایت داستان را به شکل گسترده‌تری مطرح کند». کشانی در ادامه، اشاره به فرم بصری خاص و قوی کارگردان در انتخاب قاب‌ها و نوع فیلمبرداری

دارد که قریب به اکثریت رویدادهای مشابه از این رویکرد دوری می‌کنند و دانشجوی فیلمسازان را بهانه‌ای برای فاصله از نقد جدی قرار می‌دهند. آتهایی که شب‌های گذشته ناظر و شاهد این نشست‌ها بوده‌اند، به عینه دیدند که در صورت احترام متقابل، حتی چالشی‌ترین نقدها نیز فیلمسازان را نمی‌رنجانند که برعکس این برنامه‌ها باعث اعتبار و ژرفی جشنواره می‌شود. جشنواره سینما حقیقت در به کارگیری نقد جدی به منظور ارتقای سطح آثار حاضر و غیرحاضر می‌تواند الگویی برای رویدادهای مشابه باشد، ضمن آن که در حد یک کلاس و کارگاه واجد ارزش‌های آموزشی است.

حسی فر وانی بر خوردار است. در ادامه بحث علی‌اصغر کشانی نیز در اشاره به جذابیت فیلم که به واسطه شروع خود دارد، بیان کرد: «روایتی که این مستند در بیان بحران دین، بدون هیچ گونه مقدمه چینی و حاشیه‌ای ما را به دنیای داستان مربوط می‌کند. در این حال که بدون ذکر مسائل مشکلات ما را با آن‌ها هم‌داستان می‌کند سانی از شیوه ترسیم صحیح و مطلوب کارگردان دارد. اما در پایان بندی فیلم نیز تغییر فضای مستند گزارش محور به سمت مستند بازسازی شده بر خلاف تصور مخاطب را می‌دهد و فضا را با توجه به دگرگونی تصویر به فرم زندگی و گونه‌ای شلختگی مینا می‌کند». بابک سراب کارگردان مستند «فصل غمناک زندگی» در مقدم توضیح به این مباحث گفت: «در این مستند تمهاده دنبال رسیدن به ساختار سینمایی بودم تا مستندهای معمولی فاصله بگیرم، گرچه در این توجه نیز به صورت کامل و ابعاد سینمایی داستانی شدم و به علاوه عادت فیلم‌های سینمایی که راوی خود را ابتدا به مخاطب معرفی می‌کنند، راوی قصه یا همان کسی که قصه از نظر او می‌گذرد، آخرین صحنه مستند معرفی می‌شود. در کار دغدغه‌ای نداشتم که مستند را در قالب مشخصی بنگارم، تنها هدف من ارتباط تأثیر گذاری با مخاطب بود».

خود دمه‌دان، «پناه برخت رضایی توانسته هوشمندی خاصی خود در تصویر و صدا از کید دور شود و فیلم را علاوه بر مستند انقلابی به اثر تاریخی تبدیل کند. با این وجود گفتار به از مطلق خاصی پیروی نمی‌کند و مستندساز تمام نقاط قوت خود توانسته در نوع گفتار از مسیر خاص و مشخصی پیروی کند». کارگردان مستند «بانوی مبارز» در توضیح مورد ذکر شده با بیان این که با نوشتن متن انجام کارهای مقدماتی به فکر شروع و قالب بین مستند بوده، افزود: «این سوره بود چهارچوب ساخت فیلم را برایشان تعریف کردم. ضمن صحبت‌های ایشان و گونه‌ها حاضر که که داشتم ما به سراغ مستند گزارشی رفتیم. دکوپاژها، طراحی‌ها و حتی استفاده از تصاویر آرشیوی نیز با توجه به این مسئله توافق افتاد، وجود اعتقاد به این واقعیت که هر فیلم‌ساز دارای نگاه و ایدئولوژی خاص خود است، به نگاه من همچنان با مسیری که سوره می‌می‌کرد در پرداختن به موضوع تأثیرگذار بود. همین جهت در بخش‌هایی از فیلم که بانوی از شخصیت انقلابی خود فاصله می‌گرفت بعد شخصیتی احساسی و زنانه‌اش سوق پیدا کرد، احترام گذاشتم و صرف حرف‌های او را نمایشی از زندگی موضوع مستند کافی دانستم».

گزارش نشست نقد و بررسی فیلم «مشت اسماعیل»

نشست
اسماعیل
با اکتیو امپریه
تینار «مستند»
مشاوران

علی اصغر کشانی در ابتدای جلسه این فیلم را مستندی منبهده گوید... گفت: «مستندسازی در برداشت به بطن زندگی و بحران و مسائل موجود در آن، باز دیگر شیوه مستندسازی را که پیش ما هستند «تینار» ساخته مهدی منبری با آن برخورد کردیم... می کند. در این شیوه، زندگی روزمره، تفکرات و ایدئولوژی های شخصی مطرح می شود که از اهمیت موقعیت های جغرافیایی و اجتماعی خاصی برخوردار است... و وجود اختلافات گسترده برای درک موقعیت مخاطب می تواند با سوز هم دنداری کند... با توجه به این امر، این فیلم توانسته فضای تلخ و خشونت بر جاری در داستان را به فضایی لطیف و پر از عشق و امید تبدیل کند... عمق این گونه مستندها بسیار زیاد است و این امر را با توجه به پس زمینه هایشان می توان فهمید»

علاهی در ادامه بحث ضمن بیان این موضوع که از گذشته سوره فیلم هیچ اشاره ای ندیده نمی شود، گفت: «این مستند در بیان روشی از زندگی یک شخص و ارتباطات او با طبیعت که به واسطه زمان طولانی فیلمبرداری رخ داده است، بسیار موفق عمل کرده... از آن استفاده از مدت زمان زیادی که در اختیار داشته... اتفاقات را گزینش کند... توجه به مشکلات محیطی آن که در جریان فیلم برای ما آشکار می شود... کاری یکسان از لحاظ نور، تصویر و صدا را رها دهد که با تدوین خوب به غنایی شدن اثر افزوده است»

ندارد افزود: «این نظری بود که رضا میرکریمی بعد از تماشای مستند در موردش گفت. بسیار خوشحالم که تلاشم در ساخت فیلمی با کمترین بازسازی، دکوپاژ و کت دیده شده است... وی در ادامه افزود: «من مستند محض ساختم چرا که معتقدم هیچچنین مستندی امکان ساخت ندارد و تنها کات هایی که در فیلم به چشم می خورد به خاطر موقعیت هایی بود که به منظور اصلاح زمانی باید حذف می شد و با صحنه هایی که رخ می داد و برای آن دست ندادن محبور بودم... آن را دوباره تکرار کنم یا بتوانم در فیلم استفاده کنم»

چون شهید اوینی، رضوی و فیلم کوتاه کسب کرده است، از علت انتخاب سوره مستند خود چنین گفت: «مشتی اسماعیل شخص صاحب نمی است که در منطقه سکونت سا زندگی می کند... او بسیار شادمانه بودم و از زندگی و دیدگاه هایش برارم جالب بود... ایده فکر ساخت مستندی از زندگی او داشم... در نهایت مریدانی و گفتگوهایی که با او داشم... ام دادم طرح اولیه را نوشتم و در طول یکسال، فیلمبرداری مستندی را که اکنون بیش روی شخصیت آغاز کرده»

در چهارمین شب از برگزاری جشنواره و بعد از جلسات نقد و بررسی فیلم های «فصل نمناک زندگی»، «باتوی مبارز» که در سالن شماره ۲ سینما فلسطین تشکیل شده سومین نشست به مستند «مشتی اسماعیل» به کارگردانی مهدی زمان پور کیاسری اختصاص یافت. در این جلسه علی اصغر کشانی، منتقد سینما، علی علاهی مجری کارشناسی و کارگردان اثر حضور داشتند. به گزارش خبرنگار نشریه روزانه پنجشنبه جشنواره سینما حقیقت، در ابتدای جلسه مهدی زمان پور کیاسری با اشاره به موفقیت های زیادی که این فیلم در جشنواره های مختلفی

گفت و گو

امین... رشیدی آهنگساز خوانندگانه

کاش...
چون...
کاش...

برسانیدری

«امین... رشیدی» آهنگساز، خواننده، تماش و نویسنده صاحب نام در ترجمین روز جشنواره بین المللی «سینما حقیقت» برای اکران فیلم «مرون پرگهر» ساخته «هومن ظریف» به سینما فلسطین آمده.

«امین الله رشیدی» در گفت و گو با خبرنگار نشریه روزانه پنجشنبه جشنواره بین المللی «سینما حقیقت» گفت: «هومن ظریف» یکی از دوستان چندین ساله ام است... او شب گذشته من را برای اکران فیلم جدیدش به سینما دعوت کرد... وی نامه داد به نظرم فیلم جالبی بود، در زمان نمایش به آن فکر می کردم که ظریف، جوان جوان خوش آینه چگونه به این منابع و ساخت دسترسی پیدا کرده است... این گونه فیلم ها منتهی خوش بختی است... رشیدی با بیان اینکه مستند باید در زمان حیات هنرمند ساخته شود، اظهار کرد: افرادی مثل ما گنجینه ارزشمندی از تاریخ و تجربه در مستند داریم، و بهتر است تا در قید حیات مستند به سراغ ما بیایند من تنها آهنگساز لعل کاشانی هستم.

وی در درک تمام دنیا را بهم ریختگی در موزین و معیارهای ریاضیاتی داشت و گفت: در هنر به خصوص موسیقی ضوابط به هم ریخته است نمی دانم این چاه نوع موسیقی هایی هستند... مسئولین ما باید در جریان باشند که این نگاه بزرگه بخش این نوع از موسیقی ها به تهدید آن حالت این آهنگساز نیست... آهنگسازان، چه نوع موسیقی دارند... موسیقی سازه و موسیقی سازه گونه درسی... بنام تاریخ مصر ندارد و با گذر زمان جاودان می ماند... اما نوع دوم فکلی بود و نهایتا تا یک سالگی در گذرند... امین الله رشیدی در وصف موسیقی چنددگی از ابیات شعر خود را خواند... نسرین بود... در جوانی... یا چو طفلی که وقت زادن مرد

این آهنگساز بزرگ با اشاره به این که مستند «همه دان» ساخته دار بوش مهر خوبی فیلم خوبی بود، عنوان کرد: تماشای فیلم همدان این حسرت را بر دل گذاشت که چرا از کاشانی با آن همه جدایت که حتی مورخین آن را در دوره تمدن تاریخ جهان نامیده اند... هنوز غلمی ساخته نشده است... وی ادامه داد: می توان از کاشانی فیلم های عالی ساخت... ما خاطراتی از کاشانی داریم که هیچ کسی نمی داند و اگر کارگردانی دوستدار تمدن و هنر به سراغ ما بیاید می تواند از آنها بهره ببرد... و فیلم خوبی بسازد... رشیدی درباره فیلم هایی که تاکنون در سینما و تلویزیون بهترین شده اعلام کرد: سه سال است که به سینما رفتم... فیلم هایی هم که از تلویزیون بخش می شود اکثر آنها قتل نوحه نیستند.

زیادتی

«سعید رجیبی فروتن» مدیر کل همکاری های
سمنی و بصری معاونت سینمایی؛

اعطای امتیازهای ویژه برای
انتشار آثار مستند به موسسات

مدیر کل همکاری های سمنی و بصری معاونت
سینمایی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با حضور
در اسعیا فلسطین و گفت و گو با برخی فیلمسازان،
از اعطای امتیازات ویژه این نهاد به موسسات تولید
محتوای شبکه نمایش خانگی برای انتشار آثار
مستند، خبر داد.

«سعید رجیبی فروتن» مدیر کل همکاری های
سمنی و بصری معاونت سینمایی وزارت فرهنگ و
ارشاد اسلامی در پنجمین جشنواره بین المللی
«سینما حقیقت» حضور داشت به خبرنگار نشریه
روزانه جشنواره گفت: مناسبانه برای فیلم کوتاه
و فیلم مستند محلی برای بررسی و ارائه وجود
ندارد. این مهجوریت گذشته تاکنون همراه با
این حوزه بوده است. به همین دلیل باید از هر گونه
فرصت برای نمایش آثار استقبال کرد.

وی ادامه داد: رسانه های فرگیر تر مانند صدا و
سیمنا و اخیرا نمایش خانگی این ظرفیت بالنده را
دارد که آثار مستند و فیلم های کوتاه را در اختیار
تعداد بیشتری از مخاطبان قرار دهند، شبکه
نمایش خانگی، ویدئو رسانه های خصوصی و هم
رسانه های تصویری باید به عنوان مزوی ترغیب و
ترویج آثار مستند باشند.

رجیبی فروتن اظهار داشت: نمونه آثار ایرانی
و خارجی نسبت به سال های گذشته وضعیت
بهتری پیدا کرده اند تا حدی هستند در سید
فیلم ها، بلکه خانگی قرار گرفته است. مستند های
وزرانی هم با اقبال زیادی روبرو شده اند که این
نویسندگان به این است که اگر سینمای مستند با
پرداخت هم متداول جلوه های زیبا شناسی نیم
نگاهی به مخاطب داشته باشد حرف های زیادی
برای گفتن دارد. وی در ادامه با اشاره به اعطای
امتیازات ویژه به موسسات تولید محتوای
نمایش خانگی، برای انتشار فیلم های مستند،
توضیح داد: در سطح و توان اداره کل نه این
خانگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، حمایت
از موسسات خصوصی در زمینه آثار مستند
خواهد بود. این حمایت ها به شکل دادن امتیاز
انتشار فیلم های خارجی و بر مخاطب است. البته
اعتیارات ویژه ای هم لحاظ می کنیم.

«جواد شمسفردی» معاونت امور سینمایی در گفت و گو با نشریه روزانه:

تحقیقات لایه های عمیق تر و نتایج آن

نگارنده

اعمال آذربایجان

جواد شمسفردی معاونت امور سینمایی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در روز
سوم جشنواره در سینما فلسطین حضور پیدا کرد. معاون سینمایی
وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در گفت و گو با نشریه روزانه جشنواره،
نمونه نظرات خود را نسبت به برگزاری این دوره سینما حقیقت ایران
کرد که متن مصاحبه بر ذیل به تفصیل آمده است.

مستند سازان در این جشنواره رخ داده
است. نظر شما نسبت به این مسئله و
تأثیری که ممکن است بر جشنواره حقیقت
داشته باشد چیست؟

این داستان مسئله تازه ای نیست. هر زمان که
کشور ایران با کسب موفقیت و یا افتخاری در
حلقه جهانی و نگاه مردم مطرح شده و مورد
توجه ویژه ای قرار گرفته است، و با ایجاد

پنجمین دوره جشنواره حقیقت
در مقایسه با دوره های قبلی خود
چگونه عمل کرده است و چه نقاط قوت
و ضعف را در برگزاری این جشنواره حائز
اهمیت می دانید؟

فصلت در مورد هر جشنواره باید با انجام آن و
توجه به عملکردش اتفاق بیفتد. با این وجود
جشنواره حقیقت در پنجمین دوره برگزاری
خود اتفاقات تازه ای را رقم زده است. قزوین
بخش های تازه ای همچون بهداری اسلامی با
توجه به مسائل روز دنیا و رخداد هایی که در
این زمینه در کشورهای مختلف واقع شده
است با درایت برگزار کنندگان مورد توجه
قرار گرفته است. تغییرات منسب با مسائل
روز از ویژگی های هر جشنواره پویایی است
که در حوزه مستند که خود و امداد توجه به
اتفاقات و حوادث روز جوامع است چشمگیر تر
به نظر می رسد.

جشنواره سینما حقیقت تا چه حد در
تحقق بخشیدن به اهداف آرمانی خود
تزدیک شده است؟

بی شک گسترش سینمای مستند در تمام
حوزه های اصلی ترین اهداف این جشنواره
محسوب می شود. با توجهی که این جشنواره
به تطبیق خود با رویداد های روز دنیا انسان
داده است و از طرفی مشارکت با فیلمسازان
شهرستانی که در بسط موضوعات فرهنگی
و اجتماعی انجام می شود نقاط قوتی را برای
خود فراهم کرده است. از دیگر نکات قابل
توجه امکان اکران آثار مستند در طول سال
است که با اختصاص سینما سپیده به عنوان
پایگاهی برای فیلم های تولید شده در طول
راه به این مهم نیز دست یافته است.

با توجه به مسائلی که در بخش بین الملل
نسبت به تحریم و عدم شرکت برخی از

ممانعت از حضور شرکت کنندگان خارجی
در جشنواره های ایرانی مطرح شده است. آیا
اتفاقی که بی شک از جریان لایه سپید نیستی
نشأت می گیرد، یا تنگنای مختلف کردن حرکت
فعال و پویای سینمای ایران از حضور
فیلمسازان در ایران جلوگیری می کند. به
تردید اکثر این هنرمندان نیز برخلاف میل،
منته به خاطر اجبار و تهدید هایی که برای شان

وجود داشته است، چنین موضعی را نتایج
کرده اند

معاونت سینمایی چه تصمیمی برای بی ا
کردن این سیاست ها اتخاذ خواهد کرد؟
تجزیه این تحریم بی تردید باعث می شود
در سایر فعالیت های فرهنگی و جشنواره های
که در آینده برگزار خواهد شد، مرکز توجه
فیلمسازان سیاسی حوزه آمریکا و اروپا و آنانی
که به واسطه سیاست های جبهه فرهنگی غیر
اندره می شوند، نباشد. این برای ما مذکور
بود که به کشورهای خارج از این حوزه ما
کشور های افریقایی، آمریکای جنوبی، آسیا
& کشورهای همسایه ایران که سیاست ها
خود را از دالان های اروپا و آمریکایی می کنند
توجه کنیم.

تغییرات منطبق با مسائل روز از ویژگی های
هر جشنواره پویایی است که در حوزه مستند
که خود و امداد توجه به اتفاقات و حوادث
روز جوامع است چشمگیر تر به نظر می رسد

چالش هایی نسبت به جبهه استکبار غرب، با
فراکتی و طرح مسائل تازه مورد عینت های
تحریم قرار گرفته است. این تحریم ها از
سال های هشت ساله جنگ تا رسد علیه
ایران، در حوزه های مختلفی همواره با ما
بوده است، تا شاید ذهنیای غرب به این مسئله
بنواند بر زخم های خون مرهمی بگذارد. این
بار مسئله تحریم در زمینه مسائل فرهنگی،
و با محدودیت برای هنرمندان و عناصر
ایرانی در عرصه های فرهنگی از طرفی و

مستندپرد

DOCUMENTARY

نگاه‌منتقد

مستندپرد چگونه؟

جافار پناهی مستند

مستندپرد

نگاه‌دیگری در باره «دیگری»

سال‌ها پیش در دهه ۷۰ حوزه‌شعبدی هنگامی که «محسن راسنایی» عکاس نام‌آور ایرانی تصمیم گرفت برای تهیه‌کنندگی عکس‌ایرین پرتزه‌هایی را به‌ویژه از جنوب ایران عکاسی کند، همگان تصمیم او را جاه‌طلبانه و غیرضروری دانستند. جریان عکاسی پرتزه در اواخر دهه ۶۰ و اوایل دهه ۷۰ به مفهوم هنری و جامعه‌شناسی‌امروزه جایگاهی در عکاسی ایران نداشت اما راسنایی تعریفی ارائه داد که نه تنها جریان عکاسی را نگران داد بلکه تأثیر آن را امروزه در مستندپرد پرتزه نیز می‌بینیم. و به مفهوم، فرم و جویایی از سوزن‌نگری است که از یک فریم عکس آن می‌توان یک فیلم ساخت.

روزگاری نگذشت که جامعه‌هنری به مفهوم کار راسنایی پی برد و عکاسان برای خلق تصاویر پرتزه به مناطق دور دست رفتند. تا آن زمان مفهوم پرتزه با پرتزه لایرانواری خلط‌سخت داشت اما رفته رفته شیوه عکاسی پرتزه زوایای مختلفی را از پرتزه اجتماعی اروپا به‌ویژه جنگ جهانی دوم نیز کسب کرد. جامعه‌هنری ما با این تأخیر به اهمیت پرتزه پی برد و به جرأت می‌توان گفت مستندپرد پرتزه امروزه فرزندخونده عکس پرتزه است و نمی‌توان هیچ وجه جداکننده‌ای برای آن در نظر گرفت.

مسئله‌های مستندپرد ایران پس از تجربه ابتدایی حیات وحش و طبیعت و... در صدد کشف ناگفته‌های اجتماعی و فرهنگی بر آمد. این سینما که در لانگ‌شات خود سعی می‌کرد تمام مسائل رصد شده را در یک قاب ارائه کند، منشاء تعقل و تفکر فیلم‌سازان نسل بعدی مستندپرد ایران شد.

اگر به نسل اول فیلم‌سازان پرتزه پس از انقلاب «موشروعی» مثلاً در پرتزه اجتماعی بدهیم، عموماً از تجربه خود برای ساخت اثر استفاده می‌کنند چون می‌دانند مسائل ایران و مسلمان‌ها در کدام نقطه تلاقی می‌یابند و از صفر تا صد آن را در فیلم‌شان رصد می‌کنند اما نسل جوان با تأمل به تفاوت‌ها و زوایای مختلف و توانایی‌های آن می‌نگرد و می‌داند که مستندپرد پرتزه به مفهوم واقعی، نیاز نسل امروز را در دل روایت باز می‌گوید و توانایی موشکافی آن را دارد. به این معنا که آن را در سیطره خریدکننده زندگی مدرن، از یک اتفاق، یک شکل، یک نگاه یا یک خط به «حقیقت» تبدیل کند.

مستندپرد پرتزه به‌ویژه «پرتزه اجتماعی» بردن زمان اکنون به آینده‌های دور بدون آرایه‌های کادرب و پندار کاری در پس تعاریف است.

سینما در ذات خود اصالتاً هنری اومانیستی (انسان‌محور) است. یا هر تعریفی که به سینما بنگریم، آن را به ذات جاودانگی جوی بشر خواهیم یافت. بشر از ابتدای خلقت خویش در گره‌خاکی در جست‌وجوی گذشتن نشانه‌ای بوده است. از این رو بشر علی‌رغم اینکه به جهان اومانیستی و خریدمحور خویش همیشه وفادار مانده، تلاش داشته‌نهایی به جهان فراتر از دانش خود بزند. تمام آثار هنری انویوگرافیک جهان به چنین جهانی می‌ماند اما می‌توان با صداقت گفت مستندپرد پرتزه به دلیل وجود روایت دیگری از زندگی «دیگری»، به اصالت اومانیستی بشر نزدیک‌تر است.

در زیرگروه این تفکرات و تصورات، چنین نگاهی مانع تسری نگاه نیهیلیستی از کان ریخت بشری است. ریخت زندگی انسان در جهانی روایت «دیگری» تفاوت‌های ماهوی دارد و آنچه خود از آن به‌عنوان تجربه یاد می‌کند، معجز به حقیق علم جامعه‌شناسی و انسان‌شناسی مبتنی بر انسان‌محوری شده است.

بزرگ‌ترین مستندپژوه در روایت کارشناسان و اهالی سینمای مستند

مستندپژوهی که می‌باید واقع‌گرا باشد

احمد محمد اسامی

زندگی بسیاری از بزرگان ادب، هنر، شعر، موسیقی و سلامت در سینمای مستند دستمایه ساخت مستندهای درخشان و ماندگاری شده است. هنوز مخاطبان از دیدن مستندی که در بازه زندگی‌های پیکاسو، آنتی ریفتسسال، اینگمار برگمان و... ساخته شده لذت می‌برند. آخرین نمونه درخشان مستند پرتره را سینمای نیولاک سینماگر فنلاندی با عنوان «فرانک گری بودن زانو» پاره آرشیفک شهر امریکایی فرانک گری ساخته است. در این حوزه و تعاریف مستند پرتره و سایر مباحث سینمایی مستند با تعدادی از فعالان این عرصه گفت‌وگو‌هایی انجام داده ایم.

مستندسازی هدف‌گزیست

مصطفی آل احمد مستند ساز و سینماگر فیلم بلند داستانی در مورد وضعیت سینمای مستند در بخش‌های مختلفش اعتراف دارد: «مستند سازان با استعداد و ناآنگیزه‌ای داریم که نیاز به گر کردن دارند و باید بستری برای فیلمسازی مستند سازان فراهم شود بنابراین در بحث نیروی انسانی کار آمد کمبودی نداریم. در بحث تولید خیسیتی گسترده از تولید انجام نمی‌شود و معمولاً هم فراموش می‌شود که فیلم مستند هدف نسبت بلکه یک وسیله برای توسعه و پیشرفت جامعه است. لذا باید مسئولین به این سینما بهای بیشتری دهند. در این حوزه نلوژیون فعالیت چندانی نداشته است. رپر زندگی مقدس مانده به سناری، از مسائلی وجود دارد و مستند ساز نخواهد اگر در این نوع حوزه که مقدس سازی در مورد آن انجام شده کار کند فوراً عملگرانش رپر سوال می‌رود و این اشتباه بزرگی است و یک آفت برای سینمای مستند محسوب می‌شود. جامعه‌ای که افرادی که افرادش احساس می‌کنند آزادی به عملکرد آنها وارد نیست طبیعی است که ابزاری به حضور فیلم مستند را لازم نمی‌دانند در حالی که ذات سینمای مستند با نقد عجین است.

آل احمد در مورد ویژگی‌های مستند پرتره اعتقاد دارد: «مهم ترین ویژگی که در مستند پرتره باید سه ن توجه شود دوری از نگاههای «سینه‌ای و شخصی است. مستند پرتره باید واقع‌گرا و بی‌طرفانه سوره اش را قضاوت کند. این فیلساز در زمینه حساب‌های مالی بخش صنعتی گفت: «مهم ترین مرکزی که از تولید مستندهای فرهنگی، آموزشی و اجتماعی حمایت می‌کند در سراسر دنیا تلویزیون است و بخش مهمی کثیر قضاوت رده به این حوزه دارد. باید نگاه بخش صنعت به این عرصه دگرگون کرد. به طور مثال ایران حوزه‌رو که یک کارخانه مهم تولید خودرو است اگر بیاورد به طور مثال در پاره بحث نزدیک سرمایه‌گذاری کند و به مستند ساز سفارش کار بدهد در کارش موفق تر

است. باید نهادهایی مثل ارشد بخش صنعتی را برای ورود به این عرصه تشویق کند. این مستند ساز در بازه ژانر بندی سینمای مستند اعتقاد دارد: «این نوع بحث بیشتر جنبه نظری دارد و تقسیم بندی ژانری یک واقعیت است و مثل هر قالب هنری در سینمای مستند گونه‌های مختلفی وجود دارد.

آل احمد ضمن اشاره به جدی گرفته شدن سینمای مستند گفت: «همه فکر می‌کنند مستند ساز دوربینی دشمن می‌گیرد و می‌رود فیلم می‌سازد و بنابراین اصلاً نیازی به تحقیق و پژوهش وجود ندارد. در کلیت برای ساخت یک فیلم مستند کمترین بودجه را در نظر می‌گیریم.

مستندسازی جذاب برای تلویزیون

ایمن فیلساز ضمن تأکید بر برگزاری جشنواره‌های تخصصی در حوزه سینمای مستند عنوان کرد: «نکته مهم در مورد برگزاری جشنواره این مسئله است که باید جشنواره توسط ارگان‌هایی برگزار شود که خودشان فیلم تولید نمی‌کنند.

محمد رشتچیان تهیه‌کننده در بازه ارزیابی وضعیت سینمای مستند گفت: «سینمای مستند ما دارای پتانسیل بسیار زیادی است اما متأسفانه در عمل جایگاه و تاثیراتی که می‌تواند داشته باشد را ندارد. اصلی ترین مشکل سینمای مستند اختلال و ناهماهنگی عرصه بخش و نمایش است. فیلم مستند خوب ساخته می‌شود اما این فیلمها مجال برای عرضه و نمایش ندارند و مخاطبان سینمای مستند نمی‌توانند در یک دوره بیت‌نیت دیده شوند. در تمام دنیا تلویزیون اصلی ترین جای نمایش فیلم‌های مستند است. اما در نلوژیون ما با کس تعریف شده و نایب برای بخش فیلم مستند وجود ندارد و هر هیچ موقع یک باکس نایب مستند در نلوژیون وجود ندارد. در تمام شبکه‌های خارجی دکس بخش مستند یکی از باکس‌های جذاب و پر مخاطب است. و اغلب مخاطبان ایرانی برای دیدن فیلم مستند شبکه‌های خارجی را

جامعه‌ای که افرادی احساس می‌کنند آزادی به عملکرد آنها وارد نیست طبیعی است که نیازی به حضور فیلم مستند را لازم نمی‌دانند در حالی که ذات سینمای مستند با نقد عجین است

انتخاب می‌کنند. تجربه نمایش فیلم مستند در سینما سینه هم چندان موفق نبوده. البته بخش فیلم‌های مستند تیز به زمان و کار کارشناسی دارد. در شهرهای بزرگ اگر بخش درست فیلم مستند انجام شود قطعاً مخاطب خواهد داشت. در زمینه بخش فیلم مستند ترسکه نمایش خانگی هم به جز چند نمونه محدود کاری انجام نشده است. یکی دیگر از چالش‌های پیرامون فیلم مستند محدودیت‌هایی برای پرداختن به برخی از موضوعات است و مهم است که خیلی از مباحث در حوزه فیلم مستند روشن شود تا راهکارهایی برای حل آن به وجود بیاید.

این تهیه‌کننده در مورد تعاریف مستند پرتره می‌گوید: «مستند پرتره موضوعی معرفی یک شخصیت است و ضمناً این معرفی باید در قالب سینمایی مستند با استفاده از موضوعات جذاب

باشد. برای تولید یک مستند پرتره می‌توان شیوه‌های مختلفی برداخت. از منطقی می‌توان فقط به حوزه تخصص پرداخت. از منظر دیگر می‌توان از نگاه کارشناسی و تحلیل‌گری به سوز پرداخت. ضمن اینکه با پرداختن به اثرات سوز ساختار فیلم را تعیین کرد. مستند پرتره در صورت مستقیم یا غیر مستقیم به شخصی می‌پردازد و نباید در حد یک گزارش از احوالات سوره ارزیابی شود.

رشتچیان در مورد ژانر بندی سینمای مستند معتقد است: «در این حوزه برای اینکه بتواند ورود کنیم باید به طیفه بندی آن بپردازیم. در سینمای مستند تفکیک‌هایی در دوره‌ها مختلف شکل گیری مستند، شبکه و موفو وجود دارد.

وی در مورد اثر برگزاری جشنواره سینما حقیقت در حوزه سینمای مستند معتقد است به طور حتم جشنواره و هر فضایی که امکان عرضه، بخش و نمایش فیلم مستند را به وجود بیاورد یک امکان مثبت و در خور تقدیر است.

هیچ کشوری این همه علاقه مستند ندارد علی‌دهیانی نویسنده، محقق و مدیر مسئول مجله بخارا در مورد ویژگی‌های سینمای مستند می‌گوید: «در پاره سینما مستند کتاب و مقالات زیادی وجود دارد. آنچه که برای من مسلط است

باید تلاش کند، که با گام از تحولات جامعه جلوتر باشد. علت دیگر این روپکرد حمایت‌های دولتی از تولیدات زائر خاصی است. فاضلی ضمن تاکید بر برگزاری جشنواره حقیقت گفت: برگزاری جشنواره‌های تخصصی یک عامل حمایتی خوب از فیلم مستند است و باید این نوع جشنواره‌ها گسترش پیدا کنند. در جامعه ما مستند ساز، گوش به شکل طبیعی دیده نمی‌شود و جشنواره یکی از بهترین مکان‌های عرضه آثار مستند ساز است.

نتیجه‌گیری

در یک جمع بندی احتمالی می‌توان به این نکات توجه داشت: در حوزه سینمای مستند با استعداد‌های درخشانی مواجه هستیم که این استعدادها محلی برای فیلمسازی ندارند. مقدس مانی در مورد خیلی از موضوعات باعث عدم ورود مستند سازان به این عرصه‌ها شده است. عدم باکس مشخصی نمایش فیلم مستند در تلوویزیون باید مورد توجه قرار بگیرد. مستند پرتره می‌تواند از زوایای مختلف سوژه‌اش را به مخاطب ارائه کند و نکته مهم از آنستند در حوزه سینمای مستند تعداد فعالان حوزه مستند است که این تعداد در هیچ کشور دیگری وجود ندارد.

ساخت مستند پرتره دارند. مستند پرتره باید به زوایای درونی، روحیات و تفکرات سوژه پیوند دهد، قبل‌ساز نباید بگ‌زایه خنثی و تخیلی را در پاره سوژه‌اش عرضه کند. موقعی که مستند ساز به زوایه دیدی از سوژه برسد بین روایه دید ساختار مستند را شکل می‌دهد.

این منتقد در پاره وضعیت نمایش فیلم‌های مستند گفت: اینکه در سینما سپیده فیلم‌های مستند به نمایش در می‌آیند اتفاق خوب و مهمی است اما کافی نیست و باید این امکان نمایشی گسترش پیدا کند. جای سینما مستند همیشه در بحث اکران خالی بوده است.

این تهیه‌کننده در پاره طبقه بندی فیلم مستند اعتقاد دارد: این تقسیم بندی باید وجود داشته باشد. زیرا سینما و فیلم مستند متنوع و گسترده است و همیشه می‌توانیم به تقسیم بندی‌های جدیدی برسیم و زائر با زیر ژانر معنا بینامی‌کند. البته این تفکیک باید با نگرش‌های تخصصی و اصولی انجام شود و این تقسیم بندی از عهده هر کسی بر نمی‌آید. نکته مهم قابل اشاره دیگر در پاره توجه مقطعی به برخی از زائرها است که دین عمده‌اش مربوط به مسائل اجتماعی روز جامعه است. مستند ساز هم در کارش متأثر از این نوع جریان‌هاست و یک زائر خاص رونق بیشتری دارد و رسالت مستند ساز این است که

و دقیقی از اندیشه و تفکرات سوژه را می‌بیند. این پژوهشگر ضمن تاکید بر تفاوت‌های مستند پرتره با سوژه‌های مختلف گفت: این مسئله تبع مسائل مختلفی است و بسته به خصوصیات سوژه متغیر است و خود سوژه میزان نزدیک شدن به زندگی شخصی را معین می‌کند.

مدیر مسئول ماهنامه بخارا در مورد تقسیم بندی زائر مستند اعتقاد دارد: باید تفکیک بندی وجود داشته باشد و این مسئله کار را تخصصی تر می‌کند.

دهبانی ضمن تاکید بر گسترش فضای نمایش فیلم مستند گفت: باید همزمان با رشد سینمای مستند فضاهای نمایشی سینمای مستند هم افزایش پیدا کند. برگزاری جشنواره حقیقت و هر کوشش دیگری در جهت نمایش ارائه آثار ساخته شده بک حسن و ویژگی است.

مستند پرتره تئویوگرافی نیست

غلام عباس فاضلی تحلیلگر، نویسنده مطبوعات و تهیه‌کننده و کارگردان سینمای مستند در پاره تعریف مستند پرتره معتقد است: بر خلاف تصورات مستند پرتره مستند اتوبیوگرافی نیست. برخی از مستند سازان مستندی می‌سازند در آن به زندگی سوژه می‌پردازند که در کجا متولد شد، عمو چه کاری انجام داده و ادعای

باید همزمان با رشد سینمای مستند فضاهای نمایشی سینمای مستند هم افزایش پیدا کند.
برگزاری جشنواره حقیقت و هر کوشش دیگری در جهت نمایش ارائه آثار ساخته شده بک حسن و ویژگی است

این نکته است که مستند یک نوع بر خورد از درون و بی واسطه با حقایق یک زندگی یا یک رخداد اجتماعی است.

این نویسنده ضمن اشاره به اتفاقاتی که در حوزه سینمای مستند افتاده است متذکر شد: رده‌بندی بسیار وسیع از ضیق، علاقمندی و اشتیاق به کار در مستند سازان وجود دارد و به طور حتم در هیچ کشوری به این میزان علاقمندی در پاره فیلم مستند وجود ندارد.

دهبانی تعریفش را از مستند پرتره این گونه برار می‌کند: در حوزه مستند پرتره اگر زبانی به به حال تولید و ساخته شده است که تعاریف زیادی، بسته وجود آورده است مستند پرتره همچون یک ناپلوی نقاشی است که نقش در یک نام مستند سوژه‌اش را تصویر و روایت می‌کند و مخاطب با دیدن مستند پرتره تصویر کامل

نگاه عضو هیأت انتخاب

پرتره بدون نگاه سیاه‌پای سفید

اردیبد | عضو هیأت انتخاب مستندهای پرتره

در عرصه سینمای مستند در بخش پرتره اتفاق جدیدی در حال روی دادن است و آثار از انگوهای قدیمی دور می‌شوند. در این دوره از جشنواره بین‌المللی سینما حقیقت در بخش پرتره مستندهای گوناگون با سطح کیفیت‌های مختلفی از سان شده بود برخی از آثار با ساختار تلویزیونی به شکل کلاسیک به موضوع پرداخته‌اند. در بسیاری از موارد به علت سابقه سفارش دهندگان آثار شبیه هم شده بودند. اما برخی دیگر از مستندسازان از زوال عادی را رافرا تر گذاشته و با روشی نو فیلم ساخته بودند.

در پنجمین جشنواره سینما حقیقت، فیلم‌های مستندی که دیدگاه منصفانه‌ریه دور از نگاه سیاه یا سفید ساخته شده بودند به بخش رقابتی راه یافتند.

جشنواره سینما حقیقت به عنوان بهترین جشنواره در عرصه مستند در سطح کشور در این دوره تقسیم بندی موضوعی شد این روش می‌تواند موافق و مخالفینی داشته باشد. جشنواره‌های اروپایی نیز این گونه تخصصی هستند.

محتوای قابل قبول تاثیر گذار و ناگفته

مهرداد عمارزاده | عضو هیأت انتخاب مستندهای پرتره

در پنجمین دوره از جشنواره بین‌المللی «سینما حقیقت» از اعضا هیأت انتخاب در بخش پرتره بوده و با هم فکری دوستانه از میان ۷۵ اثر در این بخش ۱۴ اثر انتخاب شدند. در این دوره از جشنواره سینما حقیقت در مجموع آثار خوبی ارائه شده بودند اما توقع بیشتری از سینمای مستند و بالاخص جوانان می‌رفت. تنوع تکنیک و ساختار در آثار کمتر مشاهده می‌شد و بیشتر کارها نظیر هم بودند.

آثار منتخب در بخش پرتره با ساختاری متفاوت، محتوای قابل قبول، تاثیر گذار و ناگفته‌های جدیدی را برای بینندگان به تصویر می‌کشند.

«محمدعلی فارسی» مستندساز و خالق آثاری چون مهاجران، قصص الحرب (قصه‌های جنگ)، گلستان آتش، غواصان، آخرین یروزان، معلم ... امسال با فیلم «مجنون» در پنجمین جشنواره بین‌المللی سینما حقیقت شرکت کرده است. این فیلم درباره پروفسور «شارل هاتری دوفوشه گور» حافظ شناس و متخصص زبان و ادبیات فارسی و استاد ممتاز و بازنشسته دانشگاه پاریس سوربن جدید است. دوفوشه گوریکی از بزرگترین متخصصان شعر کلاسیک فارسی است و چندین کتاب و مقاله در این زمینه و دیگر شاخه‌های ادب فارسی منتشر کرده است. جزئیات ساخت «مجنون» را از زبان فارسی بخوانید. چه شد که فیلمی درباره پروفسور «دوفوشه گور» ساختید؟

برای ساخت یک مستند پرتره، از میان شخصیت‌های فرهنگی غیر ایرانی که بر اعتلای فرهنگ ایران تأثیر گذاشته‌اند، شخصیت‌های دیگری مانند «فینز جرال» که آشنای خیار تر حبه کرده نیز به من پیشنهاد شد اما من این چهره نامی هشتاد و هفت ساله را انتخاب کرده که خوشبختانه برای دیدن فیلم، و شرکت در جشنواره به تهران آمده است.

چه سبایی برای این کار در اختیار داشتید؟ چون این شخصیت زنده است، به منابع متعددی احتیاج نبود. قصه زندگی و جذب شدنی به شرق و اسلام را از زبان خودش می‌شنویم. در این راه رایتی‌های فرهنگی برای استقرار گره و فیلمبرداری در فرانسه

ایروش‌نامه

محمدعلی فارسی کلگردان مستند، مجنون!

مستندسازی در جهان یکی از راه‌های ثبت فکار و احوالات شخصیت‌های مهم فرهنگی در هر جای دنیا ساخت مستند پرتره است، به نظر تأثیرش از سریال و فیلم داستانی نیز در بره همان شخصیت بیشتر است. شاید بیان احوالات شخصیت از زبان خودش بداعی نداشته باشد اما ارزش آن چندین سال بعد و پس از مرگ شخصیت آشکار می‌شود. تأثیر مستند پرتره برای ارزش‌گذاری به مقام یک شخصیت از

خیلی کمک کردند. مستند پرتره چه جایگاهی در جهان مستندسازی دارد؟ یکی از راه‌های ثبت فکار و احوالات شخصیت‌های مهم فرهنگی در هر جای دنیا ساخت مستند پرتره است، به نظر تأثیرش از سریال و فیلم داستانی نیز در بره همان شخصیت بیشتر است. شاید بیان احوالات شخصیت از زبان خودش بداعی نداشته باشد اما ارزش آن چندین سال بعد و پس از مرگ شخصیت آشکار می‌شود. تأثیر مستند پرتره برای ارزش‌گذاری به مقام یک شخصیت از

پناه بردار صابی کلگردان مستند، بانوی مبارز!

چندمد پس از پیروزی انقلاب اسلامی به ایران می‌آید و در آن زمان فرماندهی سپاه همدان، رئیس زندان‌های زن تهران و ... را عهده‌دار می‌شود. دماغ به همراه جوادی آملی و محمد جوان‌لاریجانی یکی از سه نماینده‌ای بود که در سال ۶۷ پیام امام خمینی (ره) را به گوریا جفا آخرین رئیس جمهور شوروی رساند. گفتگوی حاضر جزئیات روند ساخت این فیلم است که رضایی با نشریه روزانه جشنواره مطرح کرده است.

«بهروز حصار صابی» کلگردان و مستندساز که ساخت آثاری چون عروس نینوا، به زلالی آب‌پیرمرد و خطا، بهر، حجت، پدرا، شیر صحرا، جزایی (مرمه‌داستانی بلند) و ... را در کارنامه هنری خود دارد، با فیلم «بانوی مبارز» در بخش مستند پرتره پنجمین جشنواره بین‌المللی سینما حقیقت شرکت کرده است. این فیلم درباره زندگی بانوی مبارز انقلابی «مرصیه حدیدی» (دماغ) است. این چهره انقلابی پس از فرار از زندان ساواک به بهانه بیماری پوستی به لبنان و سوریه می‌گریزد و در فرانسه به‌عنوان نیروی محافظ امام خمینی (ره) و هم‌کامبار همسر ایشان وارد بیت‌الله می‌شود. بانو حدیدی

چشم‌هایی از زندگی دماغ را به ت کشیدید و چه امکاناتی در دسترس شما بخش‌هایی از فیلم در تهران و در خانه و کاروی تصویربرداری شد و بخش‌هایی که به فرار او از دست ساواک و زندگی، کوهستان‌های جنوب لبنان و سوریه می‌شد در آن کشورها ضبط شد. به سوریه و لبنان سفر کردیم و برای به همان مناطق صعب‌العبور رفتیم. حیرت‌انگیز این بود که دماغ با وجود ک سن و بیماری در حین یادآوری خاطرات پرتوان و بدون تلاحتی، پایه‌ی ما از ارت بالا می‌آمد و خستگی احساس نمی‌کرد فقط دوست داشتیم در های از رحمت جوانی‌اش را به پای انقلاب گذاشته با تصویر در بوم.

به جز گفت‌وگو با خانم حدیدی چه هم‌عصران و شاگردان وی نیز در دعوت کرده‌اید؟ اثر فرار بود جنبش کاری انجام ده سریال بانوی مبارز را می‌ساختیم. د حال دوست داشتیم از زبان دیگران ز دماغ روایت شود. حواسته من بیان خا از زبان خودش بود تا بیننده برداشت را داشته باشد. من حتی با دختر وی زندان با هم بوده‌اند، وارد مصاحبه شده

گفت و گو

حسن لطفی کارگردان مستند «بودن یا نبودن»!

پرتو در باره افراد زنده را مهم تر می دانم

«حسن لطفی» مستندساز و داستان نویس اصمالت با فیلم «بودن یا نبودن» در بخش پرتو پنجمین جشنواره بین المللی سینما حقیقت شرکت کرده است. این اثر درباره زندگی و آثار «علی دهباشی» محقق، نویسنده و پژوهشگر معاصر است. علی کبیر جعفری دهباشی معروف به علی دهباشی (زاده ۱۳۳۷ تهران) روزنامه نگار، ادب پژوه، نویسنده و سردبیر مجله بخارا است و تاکنون تلاش زیادی در معرفی آثار و زندگی بزرگان فرهنگ و ادب و هنر ایران و جهان داشته است. لطفی درباره روند ساخت این مستند و حضورش در این بخش جشنواره پنجم توضیحاتی داده که در ادامه می خوانید.

چه شد که فیلمی درباره «علی دهباشی» ساختید؟

من سال ها پیش می خواستم مستندی درباره انقلی که در زندگی وی افتاده بود بسازم اما در آشنایی بیشتر با دهباشی، ایمان گسترده تری از زندگی اش برایم معلوم شد و تصمیم گرفتم

مستند پرتوهای در آرد شد. خصیت این چهره فرهنگی بسازم این گونه شد که مسیر فیلم تغییر کرد.

در این راه چه منابعی در اختیار داشتید؟

من تمام مطالب موجود درباره دهباشی را مطالعه کردم و به سراغ طیف وسیعی از اهالی فرهنگ و هنر رفتم که در این مستند ۵۲ دقیقه ای برخی از آنان مانند عزت الله نظامی، جمشید مشایخی، محمدعلی کشاورز، پری زنگنه، بری صابری، جلال ستاری و پدال الدین خردشاهی و... نظر خود را درباره شخصیت علی دهباشی و آثار او بیان می کنند.

نظرشان درباره تکنیک بخش های نمایش فیلم ها در جشنواره پنجم چیست؟

فراتر از این موضوع، خود سینمای مستند به دلیل نشان دادن تصویر خلاقانه ای از واقعیت بسیار مهم است و برگزینی جشنواره ای برای آن، در فرهنگ سازی عمومی بسیار تأثیر می گذارد. من ساختن پرتو درباره افراد زنده را مهم تر می دانم. در فیلم هم به این نکته اشاره کرده ام که دهباشی در برنامه فرهنگی «شب های بخارا» به بزرگداشت زنده گان می پرداخت. شایسته است جایگاه چنین افرادی، در زمان حیات شان ارج نهاده شود در غیر این صورت پس از فوت شان نمی توان حق مطلب را ادا کرد.

که از زندگی مراد و تاریخ پر فراز و نشیب تاجیکستان داشتم، ساختاری فیلم در فیلم را برای کار در نظر گرفتم و در طول کار هم سعی کردم به این ساختار وفادار بمانم. با پیشرفت فیلم کمی آگرف و روایت های مراد از چگونگی ساخت این فیلم و به موازات ماجراهایی که برای رودکی رخ داده بود، ماجراهای زندگی مراد و تاریخ معاصر تاجیکستان را هم از زبان او روایت می کنیم. در سالی کار تلاش کردم بخش های تکفته را از زبان روی نظر کل بیان کنم و تدابیری هم به ورود تک گوینده در فیلم تدابیر از همین رو زبیر لوسی را با تغییر رنگها به عنوان راوی وارد کار کردم بطوری که با زبانی که برایش انتخاب کردم شخصیت خاصی به این روی ناسیذنی دادم به این نیت که اختلالی در کار ایجاد نکند، عقید و مختصر هم بگوید.

نخستین بخش جداگانه مستند پرتو در جشنواره چه تأثیری بر شناخت این نوع مستند دارد؟

این فیلم مستند یا هر فیلم مستند دیگری درباره شخصیت های بزرگ تاریخ شعر و ادب ایران زمین قطعاً بخشی از رخدادها و وقایع و حقایق را بیان می کند و قطعاً همواره نیاز به

عباررویی از وجوه دیگری از عصمت وجودی آن ها داریم به ویژه آن که هر فیلم سازی از پس (حتی) یک و قیمت، وجود دیگری از حقایق را کشف می کند و صولاً در عرصه فیلم مستند که عرصه پژوهشی و تحقیق است نمی توان محدودیتی برای برداختن به یک موضوع قائل شد و مثلاً گفت: خدم تمام شد دو کار راجعه فلان شخص ساختیم و بس است. در واقع باید برای برداختن به هر موضوع توسط یک فیلمساز محدوده قائل شد. همان تحدید موضوع در پژوهش نوع سفارش باید روشن باشد نباید کلی گویی کنیم. مثلاً بگویم فیلمی بسازید راجعه فلان شخصیت بزرگ تاریخی. طبیعتاً یا

چنین نگرش بی دردیگری، فاتحه هر فیلمی خوانده است. به نظرم مراکز سرمایه گذار مثل تلویزیون یا مراکز گسترش باید بازار را از شخصیت مورد نظر طراحی کنند، و هر قسمت از بازار را به یک فیلمساز مستند سفارش دهند.

به نظرم حجم آثار مستند ساخته شده در باره شخصیت های برجسته و تأثیر گذار در حوزه ادب و شعر فارسی بسیار ناچیز و کم است. اگر باور داشته باشیم که آشخور فرهنگ بشری همین ناداران و نخبگان هستند باید برای آن ها قدر و منزلتی فراتر از این قابل تسویم که سهم و قسمت شان یک یا دو فیلم آن هم با بودجه هایی ناچیز و حقیر باشد، باید شراعی فراهم آید تا فیلمساز مستند قدر به تمیق موضوعات سفارش داده شده در این خصوص باشد. از این رو، تخصیص بخش مستقلی به مستند پرتو در جشنواره سینماحقیقت، بیانگر گرایش جشنواره در اهمیت دادن به این موضوع است و به تبع آن قطعاً مراکز گسترش در سیاست های تولیدی خود باید حامی این گونه مستندها نیز باشد.

عمنگوره جشنواره را در این پنج دوره چگونه ارزیابی می کنید؟

عملکرد جشنواره پنجم چنانچه پس از برگزاری جشنواره

مرتضی ندایی، کارگردان تهیه کننده مستند «قسمت شاعر»:

«قسمت شاعر» در پنجمین جشنواره بین المللی سینما حقیقت شرکت کرده است. متن گفت و گو با این کارگردان در روزانه جشنواره درباره روند ساخت فیلم، با حال و هوایی برگرفته از فضا و نام اثر در ادامه می آید.

چه شد که به سراغ چنین سوژه ای رفتید؟

خلاصه ای از تولید فیلم را شرح دهید. لوکیشن ها، افرادی که در فیلم حاضر شده اند...

پس قطار کوه هایی که پوشیده با بخت تاجیکستان را از شمال تاجیکستان جدا کرده بگذری، به ولایت سفید می رسی، راه اویران است و امید و شد ساخت. اما شوق دیدار دهباشی کوچک بنام «پنج رودک» سختی راه را سهل می کند. درست در همسایگی سمرقند و بخارا، کنار رود «زرفشان» باس و قرارگاه شاعری است که انقلابی در زبان و فرهنگ را برپا می گردا و برپایه دانش دوستی برخی پادشاهان - ابدالی رویا تلاش و خردمندی وزیرانی چون... می، رشد یافت و از برپاکنندگان دوران نوزایی علم و ادب فارسی زبانان شد. رودکی: ابو عبدالله جعفر فرزند حکیم فرزند عبدالر حمان فرزند آدم.

عشق و احترام به او «هوریس کیمیاگرف» کارگردان تاجیک را در سال ۱۹۵۹ واداشت تا زندگی اش را به تصویر کشد. فیلمی تقریباً موزیکال که در سال ۱۹۶۰ موفق به دریافت جایزه «عقاب طلایی» از جشنواره آسیا و

آفریقا در شهر قاهره شد. انتخاب بازیگر نقش رودکی برای کیمیاگرف سخت بود، از این رو هنرپیشه های متعددی را به آزمون گذاشت یکی از آن ها «مراد خاریف» بازیگر شهیر تاجیک بود. وی در آن زمان ۲۵ ساله بود و

بجز زبانی های تاریخی، مراد علی رقم میل باطنی اش و به اصطلاح مادرش فیول نقش کرد. و نقش پادشاهی توان گرامی خواست تا شاعری پال و بر تنگنا

سال های ۱۹۹۸ مراد را در لایونز فرسوده و رنگار جوید تاجیک فیلم در شهر دوشنبه دیده بود.

سر و مویی سپید داشت و به خوبی می شد در چهره اش غم روزگار را دید. خطوط چهره او گره قریبی با زندگی رودکی داشت. گوئی او همان رودکی است که در «آخر عمر بخارا» تحت روزگار شده است. از او درباره فعالیت هایش پرس و جو شدم، در همان کلام دل گفت: «مراد بسود و فرو ریخت هر چه دندان

بود، نبود دندان، لا، بل چراغ تپان بود... سال ۱۳۸۹ برای ساخت چند اثر درباره شاعران ایرانی (رودکی و ناصر خسرو) با مرکز گسترش سینمای مستند و تجربی وارد گفت و گو شدم، قرار شد از رودکی شروع کنم. طرح اصلی چنین بود: حکایت چگونگی ایفای نقش رودکی در فیلم داستانی «قسمت شاعر» از زبان بازیگری که حالا ۷۵ ساله است.

تاجیکستان ۱۳۸۹ به همراه همسر، «مرگان صیادی» که او هم مستندساز است و در تولیدات مختلف با هم همکاری می کنیم، رهی دوشنبه پایتخت تاجیکستان شدیم. مراد با بهیروانی پذیرایمان شد، می دانستیم دیگر آن توان جسمی سابق را ندارد و باید با وی مدارا کنیم. قریب دو ماه در نزدیکی او خان های گره نرم و مر بار کوه من اجازتی می داد. مشغله ها با دوربین و تجهیزات به سراغش می رفتم.

بارها و بارها به دلیل اینکه مشغول نوشتن فیلم نامه ای برای تهیه کننده ای آلمانی بود کار را تعلیق کردم. هوئی بیبزی دوشنبه هم گاه گاه به تخت بیماری می گذاشتن. اما خیلی در حقیقت لطف کرد.

آرزو داشتم او را به لوکیشن های فیلم «قسمت شاعر» ببرم اما راهها ویران بود و حوصله او هم کم.

فیلم اصلی را بارها و بارها دیده بودم و سعی کردم در اضراف دوشنبه محل هایی تهیه به لوکیشن های فیلم ببازم و او را به آن محل ها ببرم، نه برای بازسازی موقعیت فیلم که برای بازسازی حس و حال مراد.

نامی که برای فیلم انتخاب کرده بودم «فرزند آده» بود. پس از تسویم فیلم ترجیح دادم نام فیلم را از «قسمت شاعر» تغییر دهم چرا که وقتی از او نسخه ای سالم از فیلم را خواستم، ندانست! همین در یکی از سوژه های فرعی فیلم کردم تا به این بهانه به چند جا از جمله توویزیون سر برنیم، بلکه نسخه ای از آن را بیابیم که بیفنیما یکی از روزها گفت: این هم سهم و قسمت من از آن شاعر!

با تحقیقاتی که درباره زندگی رودکی ایرانی (اثر سعید نفیسی) کرده بوده و با شناختی

با تحقیقاتی که درباره زندگی رودکی ایرانی (اثر سعید نفیسی) کرده بوده و با شناختی

یادداشت داور

حقیقت های پنهان مانده در میان واقعیت

امیر فراهی | داور بخش مسابقه ملی

درباره مستند «همای ادیب» در وصف مظلومیت استاد

«بیژن شکرریز» کارگردان، مستندساز، عضو شورای سیاست گذاری مستند شبکه یک سیما است. ال با فیلم «همای ادیب» در بخش پرتژه پنجمین جشنواره بین المللی سینما حقیقت

درباره مستند «پرچین راز» خلق چهره جدید در سینما پرتژه

«محمدجان میرزایی» مستندساز این بار با مستند «پرچین راز» که درباره نویسنده مسیحی اسلام

درباره مستند «این الرضا» دشواری معنای واقعی کلمه

«احمد شریفزاده» فیلمبردار و کارگردان مستند، امسال با فیلم مستند «این الرضا» در بخش مستند پرتژه جشنواره شرکت کرده است. این مستند درباره زندگی و اخولات

در تعریف سینمای مستند آمده، سینمای مستند تصویر خلافتانه از واقعیت است. یعنی که آنچه به عنوان حقیقت در میان واقعیت های متعدد پنهان مانده است سره شده و به شکل فیلم ارائه می شود. اما وقتی که خود واقعیت با تمامی اجزایش شکلی حقیقی از یک بیان اجتماعی است اکنون تنها تین دقیق آن واقعیت نیازمند امکانات معمول خواهد بود. در عین حال نیز متد برخی موضوعات حاشیه ای که کمتر با خود سینما ارتباط دارد از جمله امنیت محیط فیلم سازی سازمان های مسئول و پاسخگو

دست آخر سرمایه، مروره معضلات مبتلایه جامعه ایران زیاد است. معضلاتی مانند اعتیاد، سرفه، ایدز، بائیدیزی، پارتی بازی، قانون شکنی و دهها مواردی از این دست و مگر نه که فیلم ساز مسئول و متعهد می بایست به این معضله ها وارد شود اما با کدام پشتوانه تا بتواند احساس امنیت خاطر کرده و امیدوار باشد که سازمانی مسئول پاسخگو خواهد بود و یا کدام تشکیلاتی از فیلم ساز پشتیبانی مادی و معنوی خواهد کرد. اینجاست که امروزه سینمای مستند کشور در بحران به سر می برد. و اما جشنواره سینما

درباره مستند «افسانه آرزوست» پیوند فلسفه لاهوری و حکمت مولانا

«محمدعلی هاشمی» مستندساز با فیلم مستند «افسانه آرزوست» در بخش پرتژه

درباره مستند «رفتن به راه من پیوند» تقسیم تجربه ولادت در کشف سوژه با مخاطب

«شهر سلحشور» مستندساز امسال با فیلم «رفتن به راه من پیوند» در بخش پرتژه

خدمت رانگی در این شهر می داند. این فیلمساز ادامه می دهد: «این الرضا» به معنای واقعی کلمه سوژه سخنی بود. شخصیت هایی که می توانستند در این باره صحبت کنند در اقصی نقاط ایران پراکنده بودند و به این ترتیب حاضر به فرز گرفتن در مقابل دوربین نبودند. منابع مکتوب نیز به سختی جمع آوری شد. در فیلم با آدمهای امروزی هم که در یکی از شخصیت «این الرضا» داشتند، گفت و گو کردیم.

حقیقت و هر جشنواره ای تنها به عنوان نماد بر ای اراد دستاوردهای ازادمنشانه سینمای مستند و داستانی هر کشوری محسوب می شود. هر قدر که امکان پرتژه جشنواره به موضوعات تریس باید بالطبع جشنواره ها نیز برپا خواهند بود. در غیر اینصورت جشنواره تشریفاتی خواهد شد. هر چند که جشنواره حقیقت امسال آقا درخشان و قابل قبولی را در خود جای داد. ست این البته و من در جستارهای شخصی برخی از فیلمسازان است و نه محصول پشتیبانی سازمانی

جشنواره شرکت کرده است. این فیلم دربر زندگی و عقاید «آقای لاهوری» شاعر پارسی، فیلسوف، سیاستمدار و متفکر مسلمان پاکستان است. «هاشم زهی» درباره این مستند می گوید: این فیلم را به سفارش شبکه یک سیما و با دستور «شهرزاد سکونی» عکاس و مستندساز شناخته سزای پرداختن به زندگی اقبال لاهوری نیز بیشتر اشعارش را به زبان فارسی سروده، جای مناسبتر از سیستان و بلوچستان به نظر نمی رسید. به خصوص در این منطقه از کشور تا تأثیرات دیدگاهها و عقاید لاهوری ملموس است. من در سه بخش با سه نفر از اهالی این استان در شهرهای مختلف گفت و گو کردم. صحبت های آنان را به عنوان دیدگاهشان دربر اقبال در فیلم نشان دادم. هاشم زهی عقیده دارد: این فیلم در کل دربر فلسفه خودشناسی اقبال است و سوژه ها در حول همین محور صحبت می کنند.

حشمت رزبه شرکت کرده که درباره «شاعر» فقر در حوم «طاهره سفارزاده» است. این کارگردان می گوید: این مستند در قلم مجرمه به مستند «آینه فرهنگ ۲۲» توسط تیا یک به من سفارش شد و آن را با هدف آشنایی نسل جوان با این شخصیت ساختم چرا که حرارت می تواند بگویم که نسل ما و نسل ها بعد از ما با چهره های فرهنگی و ادبی کشور آنگیستند. وی ادامه می دهد: اولین منبع در اخت مجموعه اشعار اقبال بود. بعد در منابع تصویر و صوتی جستجو کردم که متأسفانه به جز یک مصاحبه رادیویی در دهه ۵۰ چیز دیگری ایشان موجود نبود. حتی عکس های این شخصیت ادبی هم محتم بود و کیفیت مطلوبی نداشت. سه طرحی با استفاده از منابع اینترنتی، کتابخانه های تصویری که از محل زندگی وی گرفته فیلم ساختم.

نگاه منتقد

اصلاح نگاه مردم با مستندهای تاریخی

کیوان کلیریان

سینمای مستند که به نسبت سایر گونه‌های سینمایی به لحاظ مضمون، عمیق‌تر و پخته‌تر به شمار می‌رود، بدلیل عدم توجه کافی مسئولین، از گوشه گیرترین گونه‌های سینمایی محسوب می‌شود. این در حالی است که برخی به غلط بر این گمانند که به دلیل زودگذری به سوزنهایی با فضای متفاوت یا ساختار غیر داستانی، مخاطبان این گونه سینمایی، در دسته‌های خاص صنفی بندی می‌شوند.

یکی از بخش‌های سینمای مستند، مستند تاریخی است. مستند تاریخی بیشتر بسیار مفاسمی است برای یادآوری وقایع تاریخی، معرفی چهره‌های موثر تاریخ، بیان تحریف‌ها و ضدونقیض‌هایی که در این شاخه از علوم انسانی وارد شده است. منابع پژوهشی این نوع سینما که غالباً منابع کتابخانه‌های تکلیف می‌دهد، دست مستندساز را برای استفاده از اسناد و کتب مختلف باز می‌گذارد تا از این مجرا به بررسی واقعی تاریخ و نگاه تطبیقی به وقایع تاریخی، بپردازد. از سوی دیگر نشان دادن تصویری از گذشته به مخاطب می‌تواند برای زمان حال و آینده انسان معاصر مفید باشد. به دلیل این که مردم ما از حافظه تاریخی خوبی برخوردار نیستند، ساخت این گونه مستندهای تاریخی می‌تواند در اصلاح نوع نگاه مردم به تاریخ موثر باشد، نباید فراموش کرد که تاریخ می‌تواند جریان تاثیرگذاری در زندگی حلی حاضر ما بگذارد و نباید از آن غافل شد.

اما جشنواره سینما حقیقت... این جشنواره بتواند تنها جشنواره اختصاصی نمایش فیلم‌های مستند، فرصت خوبی است برای تبادل اطلاعات میان مستندسازان و مشخص کردن سرنوشت مستند در طول یکسال آینده است.

متأسفانه ما گاهی به جای مردم تصمیم می‌گیریم و بدین نظر شخصی، نتیجه‌گیری می‌کنیم که مردم، به نمایش مستند چندان علاقه‌ای ندارند پس لزومی به نمایش در سطح گسترده نیست! در صورتی که باید فضایی فراهم شود تا سینمای مستند، خودش را به مردم کوچه و بازار معرفی کند و سینمای مستند، از این تریبون خارج شود. ضمن این که باید شرایط به گونه‌ای باشد که مدربیتی خلاق در ضرب خطاهای کمتر، بر سینمای مستند حاکم نشود تا نتایج حاصل، توسعه فزاینده آموزشی برای تربیت جوانان در عرصه فیلم‌سازی کشور را فراهم کند.

طرحی نو برای فیلم مستند در ایران

علی ظهیری راد

پارسی مجمع روحانیون مجلس

و باید مطابق این رشد، مفاهیم دینی را قالب‌های تازه برای آنها تشریح کرد. می‌تون با دعوت از کارشناسان و تاریخ‌دانان روش‌های نوآورانه‌ای برای ساخت مستندهای جذاب یافت تا محتوای پرنرگی برای مستندها تهیه شود و مکتبی مانند عاشورا را به بهترین شکل به مردم معرفی کرد.

راهکارهای پر بارتر شدن جشنواره سینما حقیقت در دوره‌های آینده چیست؟

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی باید هنرمندان و مستندسازان متدین و انقلابی را در کنار هم جمع کند و از آنها حمایت کند تا سینمای مستند پر بار شود. در بین این هنرمندان، کسانی هستند که حرف‌هایی برای گفتن دارند و وقتی ابتدال و ظاهر سازی در هنر پیدا می‌شود، می‌توانند از ارزش‌های اسلامی دفاع کنند. باید وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی کار سخت اصلاح سینمای مستند را آغاز کند تا سال بعد و در جشنواره آینده، فیلم‌های پرمحتوایتری در جشنواره شرکت کند همچنین رسانه ملی باید دقت بیشتری در ساخت و بخش مستندها داشته باشد تا افکار مفید و سازنده از طریق فیلم‌های مستند در بین مردم گسترش پیدا کند. نباید صبر کرد تا دیگران نقشه‌ای برای ما بکشند و بعد ما آن را اجرا کنیم. باید استراتژی تهاجمی و دور شدن از انفعال، باید طرحی نو برای سینمای مستند در انداخت تا بروسه تولید فیلم مستند به شکل مطلوب درآید.

مطهری همیشه خالی است. اینجاست و سیم و ارتد باید این گنجه‌ها را در یابند و به این نکته توجه کنند که ساخت مستندهایی در پاره این شخصیت‌ها، خود یآوری در میان ملت را افزایش می‌دهد و مردم پیشینه‌ای می‌یابند که بتوانند به آن اتکا کنند.

سال‌ها است در مورد مسائلی مثل عزاداری ماه محرم یا سایر مراسم مذهبی مستندهایی ساخته می‌شود اما بیشتر این مستندها به ثبت وقایع اختصاص دارند و به شکل کلی در مورد مسائل دینی کمتر مستند ساخته می‌شود. آسیب شناسی این مستندها از نظر شما چیست؟

متأسفانه در مورد این مراسم‌ها نیز همان قسری زدگی حاکم است. ثبت ظاهر تنها کاری است که این گونه مستندها انجام می‌دهند. در حالی که واقعه عاشورا و اتفاقات بزرگش و وقایعی که پس از آن اتفاق افتاد کمتر مورد توجه بوده است. متأسفانه هرگز به پشت صحنه شعار دینی و ملی ما و دلایل برگزاری این مراسم توجه نمی‌شود و دلیل روشنی نیز برای این موضوع عنوان نمی‌شود. به عقیده می‌تون با یک بازنگری در این مسائل، زبیرنا و پشتوانه فکری و مکتبی آنها را تبیین و در میان مردم تکثیر کرد. سنت‌ها در میان مردم عادی و زودگذر شده و متأسفانه کاری مانند عزاداری برای امام حسین (ع)، تنها در چند روز سینه زنی، روز عاشورا و شام غریب خلاصه شده است. این در حالی است که مردم از نظر فکری رشد زیادی کرده‌اند

حجت‌الاسلام و المسلمین محمد تقی رهبر رییس مجمع روحانیون مجلس و عضو کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس اعتقاد دارد با نور شدن از انفعال در سینمای مستند و مطرح کردن طرح‌های نوین در سینمای مستند می‌توان این گونه سینمایی را بسیار پر بارتر کرد. با وی گفت‌وگویی درباره مستند دینی و پرتکرار انجام داده‌ایم که از نظر می‌گذرانید؟ چرا در مورد روحانیون کمتر مستند ساخته شده؟

خود روحانیون هرگز به فکر ساخت مستند با نمایش آن نبوده‌اند. در این میان اکثر مستندسازان نیز با تدکی کم کاری و مقداری غیبت‌زدگی و میل به تجدد خواهی بیش از حد، چهره‌های خودی را کمتر در مستندها به تصویر کشیده‌اند و ما می‌بینیم بیگانگی با افرادی که ذلت را به کشور ما آورده‌اند. در مستندها حضور بیشتری دارند. همیشه کمتر به صنعت و هنر و معماری خودی فکر شده و طبعاً نقش روحانیون در تاریخ نیز در این میان مغفول مانده. البته هر گاه که بتون شروع به ساخت مستند درباره چهره‌های روحانی کرد، کار مفید، سودمند و برحقی است. البته در کنار روحانیون چهره‌های غیر روحانی که در حفظ و حرانست ز دین و اسلام و فرهنگ در تلاش بودند نیز هستند و جای ساخت مستند ز چهره‌هایی مانند خورزمی، زکریای رازی، زریحان بیرونی، شهید مدرس و شهید

یادداشت

مروری آماری بر مستندسازی از گذشته تاکنون

پرتله نیرنگ باز، مستندسازی دروغ پرداز

حسین بساک

هر چتری از جمله سینما این قدرت را دارد تا پادشاهی را جواهر توجیه کند و یک واقعیت تلخ را که در شرایط تاریخی بوجود آمده بسیار جسته نشان دهد. در سینمای مستند نیز فیلمسازی وجود دارد که با عمر طولانی خود، بیشتر و بیشتر معروف شده و آثارش مورد نظر قرار گرفته. سخن در باره سینمای ایرانها و دکتر گوپلز است که خانم نسی ریفتشتال با حضور در سینمای مستند از هینلر و ارتش هیتلری بت ساخت و هیتلر را بزرگنمایی کرده هر چند ایشان در سن بالا هژری بودن خود را انکار کرد!

نسی ریفتشتال (کارگردان) در برلین آلمان زاده شد در جوانی مدل بود بازی در اولین فیلم را در ۱۹۲۶ تجربه کرد. اولین فیلم خود را در ۱۹۳۳ کارگردانی کرد. اما از سال ۱۹۳۶ تا ۱۹۳۸ زمان شکن گیری ارتش نازی - فیلمهای مستند ساخت. پس از جنگ به دادگاه نوربرگ آورده نمی شود چرا که مرتب می گفت که فیلم ساز بوده و علاقه به ارتش آلمان نداشته است.

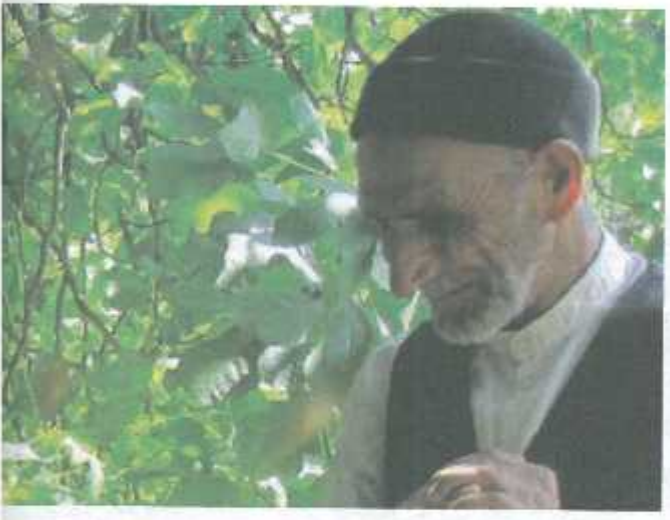
آثار مستند پیروزی ایماح (۱۹۳۲)، روز آزادی ارتش ما (۱۹۳۵)، پیروزی اراده (۱۹۳۶)، السبب جشن ریماچی (۱۹۳۸)، المپیاد جشن ملتها (۱۹۵۴) از آثار بسیار مهم او در سارنه جنسیل ارتش نازی بود. دو فیلم داستانی سرزمین زرف (۱۹۵۲) و محدوله های سیاه (۱۹۵۶) از آثار آخرین او هستند.

شهرت ریفتشتال به رغم مامت نموده گون اما زبر کانه و حتی دروغ پردازانه بوده است. به ویژه دو فیلم مستند تبیینی «پیروزی اراده» و «المپیاد» است. منتقدان در آن لحظات او را سایش کردند هنوز هم اکثر وجه انشاء گونه شعار پرده زارانه را ندیده بگیریم تک اثر سینمایی قابل اعتنا است. چند سال پس در تابستان یک بار دیگر فیلم خانه ملی ایران مروری داشت بر آثار او چون «هور آیر»، «پیروزی اراده» و «المپیاد». شرایط پیش آمده برای آن ها، پرتله جند لایه این زن مخوف حقه بر جلوه گر می کرد. هیتلر برای ساخت مستند «پیروزی اراده» نسی ریفتشتال را گزینش نکرده بود بلکه او خود گوشه دیدگاههای فاشیستی خود را نشان داد. بعد از ساخت و آکران در برابر هیتلر ریفتشتال محبوب هینلر شد دکتر گوپلز وزیر تباریه ارتش نازی از دل بستگی هیتلر ناراحت بود و سقوط نازی این تفر وجود داشت. هر چند هیتلر و نامزدش و دکتر گوپلز با خوردن سبب خود کشتی کردند اما ریفتشتال ماندا ریفتشتال در نگارش ها و آثارش به آرمان گرایی، زنانه و مردانه خود را پرور داده است. او اولین تا قبل از نزدیک شدن به نظام هیتلری خود را مدافع حقوق زنان می دانست. پس از سقوط نازی به دست نیروهای متفقین، اسبدر نبود زنده بماند اما دادگاه آن قدر ستمگ بود که او را رها کرد.

مهدی زمان پورکیاسری کارشناس ارشد تولید سینما از دانشکده صدا و سیما در پنجمین جشنواره بین الملل سینما حقیقت با مستند امشختی اسماعیل» در بخش آزاد حضور یافته است. این مستند تاکنون از جشنواره های زیادی جوایزی دریافت کرده است. در ادامه گفته های او به خبرنگار نشریه روزانه سینما حقیقت را می خوانید.

مستند در واقع ثبت و ضبط خلافتانه واقعیات است. مستند چرا در ایران مهجور مانده است؟ چون تبیح درستی نداشته و به اندازه ای که به آثار نمایشی توجه شده به مستند توجهی نشده است. عدم حمایت از مستند و مستندسازان علت دوم این مهجوریت است. این مسئله در صدا و سیما و سینما قابل پیگیری است. از سویی چون مستندهای خوب کمی داریم بیشتر به سراغ آثار نمایشی می روند.

از سویی دیگر جایگاهی به نام سینما مستند در ایران تعریف نشده و این مسئله باعث شده تا مستندسازان به ساخت آثار نمایشی اقبال بیشتری به خرج دهند. اگر مخاطبان مستندهای جذاب و با شاخصه های سینمایی را می دیدند به این سمت جذب می شدند. چون مستند اثر نمایشی جذابتر است. در کار مستندسازی نگریده مالی نمی تواند نقش چندانی داشته باشد و عموماً از روی علاقه و دغدغه های ذهنی به این سمت

مهدی زمان پورکیاسری مستند «مشتی اسماعیل» / اسی

مستندسازی در ایران
مستندسازی در ایران

کنساورز نابینا که دیدن با چشم نا کوچکترین خنسی در زندگی اش وارد نک ساخته شده است. او بدون هیچ مشکلی از معاف کرده و روزی خانواده خود را راه می کند.

روزی می آید. حنا سفید در ایران حمایتی از مستندسازان نمی شود که اگر این حمایتها صورت گیرد ما بهترین مستندسازان را در کشور داریم.

مستند من در این مورد با موضوع پیرمرد

حسین بساک، پژوهشگر و کارگردان مستند «افسار آتش» / خوزستان

مستندسازی در ایران
مستندسازی در ایران

حسین بساک کارشناس ارشد زمین شناسی در این دوره از جشنواره بین المللی «سینما حقیقت» با مستند «افسار آتش» حضور دارد. گفته و گوی نشریه روزانه یا وی در پی می آید.

داستان «افسار آتش» بر چه پایه ای شکل گرفته است؟
در این مستند آتش سوزی چاه شماره ۲۴ صنعت شهر از ابتدای انفجار و شهادت ۴ تن از کارکنان نا افسر عملیات اطفاء حریق و

سعی شده تا روح حماسی در فیلم مشا می شود. در فیلم، چاه به دیو سیاه و ک که در تلاش برای خاموشی آتش هستند جنگاوران و نیروهای جبهه خوبی تش شده اند. کل مستند نگاه استعاره آمیز از ج خیر و شر است.

چرا این گونه از مستند را برای اثر انتخاب کردید؟

چون این آتش صنعتی بوده و تمام تجهیزات آن قوی و صنعتی است، همین مسئله باعث شد تا در اثر جاری می کرد تلاش کردم علی رغم این موضوع، زمینها هنری و ادبی به اثر بیفزایم.

داستان چگونه روایت می شود؟
۳۸ روز فعالیت مردان غیور در قالب ۳۱ دقیقه توسط این تیم که «علی برومند» است روایت می شود.

این موضوع را چگونه انتخاب کردید؟
چون از کارمندان صدا و سیما می خواهم. پس از این اتفاق برای تهیه گزارا رفتم اما با توجه به کمبود بودجه تصمیم نهد مستند گرفتیم. حذره دو ماه نوشتن فیلم طول کشید.

نظر شما درباره جشنواره بین المل سینما حقیقت چیست؟

تنها امید مستندسازان شهرستانی به جشنواره است. جشنواره سینما حقیقت می تواند نقش خوبی در رشد آثار داشته ما اما متأسفانه خیلی سلیقه های عمل می شو. امیدم این مسئله به مرور باعث دلسر مستندسازان شود.

خاموش کردن این رایه تصویر می کشد چه ویژگی خاصی برای ساخته خود می بینید؟
این فیلم به سبک زبان فارسی کهن است و واژه های عربی هر آن به کار نرفته است و

کنزوکاو

انیمیشن مستند - ۲

انیمیشن مستند و اماکن تاریخی

امیرحسین حسینی

تزدیک به ۹۰ سال است که از انیمیشن و تصویری با رویکرد نشان دادن اماکن تاریخی استفاده می‌شود اما در این روش تنها می‌توان از روی تصاویر موجود لوکیشن‌ها یا موقعیت اماکن تاریخی را ساخت، اما برای هر بیننده مشخص است که بازسازی این اماکن بر اساس مستندات مختصر موجود نمی‌تواند نشان دهنده بازسازی نزدیک به واقعی باشد.

طی ۱۰ سال اخیر انیمیشن توانایی تازه برای نهل به این منظور به دست آورده است که طی آن افاکسن تاریخی - که دیگر وجود ندارند - مشابه آنچه بوده است و نزدیک به واقعیت ساخته می‌شود. در این روش - که به شبیه‌سازی معروف است - صحنه‌های بدست آمده منطبق بر واقعیت جلوه می‌کند و گاهی تشخیص آن برای مخاطب از لوکیشن‌های واقعی سخت و غیر ممکن است.

فناوری موسوم به انیمیشن سه بعدی و تکنولوژی دیجیتال موجب شده است که انیمیشن برای تولید آثار مستندی که مبتنی بر اماکن تاریخی است به خوبی استفاده شود. در صورتی که امکان تولید این گونه مستندها در بسیاری از رنده عملی نیست، چرا که لوکیشن‌های مورد نظر در دنیای واقعی وجود ندارند و گاهی تنها آثاری جزئی از آن‌ها باقی مانده است. استفاده از انیمیشن در بازسازی وقایع تاریخی در ایران نیز عمری طولانی دارد. به نظر می‌رسد که اولین بار از انیمیشن مستند در بخش‌هایی از فیلم مستند تپه‌های مارلیک ۱۳۴۲ (ابراهیم گلستان) استفاده شد. در این فیلم صحنه‌هایی از جنگ لسان‌ها در قدیم نشان داده می‌شود که در آن از تکنیک انیمیشن پیکسلسن استفاده شده است.

طی سال‌های اخیر نیز تلاش شده است تا با استفاده از تکنولوژی سه بعدی انیمیشن و استفاده از قابلیت‌های شبیه‌سازی آثاری مستند ساخته شود و از مهم‌ترین آن‌ها در زمینه اماکن باستانی ایران می‌توان به مستندی تحت عنوان: شکوه تخت جمشید اشاره کرد که در سال ۲۰۰۳ توسط کارگردان ایرانی فرزین رضابین در کشور کانادا ساخته شد. سایر عوامل تولید این اثر اغلب ایرانی هستند و توانسته‌اند با اثری فوق‌العاده تخت جمشید را بر اساس مستندات تاریخی موجود بازسازی کنند.

با توجه به پیشینه تاریخی کشورمان انیمیشن مستند می‌تواند امکان بالقوه‌ای باشد تا هنرمندان ما با استفاده از آن قدرت و اصالت تاریخی کشورمان را جلوه‌گر سازند. آثاری که در این عرصه تولید می‌شود نه تنها برای مخاطب ایرانی بلکه برای جهانیان جذاب است و می‌تواند به عنوان سندی در گنجینه‌ی ماکس تاریخی جهان ثبت شود. بنابراین در کشور ما فعالیت قابل توجهی در این زمینه صورت نگرفته است و حمایت متخخصی، نیاز انیمیشن مستند در بازسازی اماکن تاریخی متعدد کشورمان صورت نمی‌گیرد.

اسمونه کینی

اکران سینمایی مستند: چراپ و چگونه ۵

تکیه بر نمایش فیلم مستند چیست؟

به مخاطبان بیشتر توجه کنیم

رضا درناوش از مستندسازان موفق است که مستندهایش تا به حال در جشنواره‌های بسیاری حضور موفقیت‌آمیز داشته‌اند. درناوش معتقد است که ما باید روی مخاطب سینما کار کنیم، تا آنها نیز به مستند را در زندگی احساس کنند و در چنین شرایطی نیز متد ایجاد تقاضا از سوی آنها هست. او در توضیحی راجع به گفته‌هایش اعلان کرد: ما برای رسیدن به اکران‌های موفق در سینما باید با تعریف صحیحی از پروسه عرضه و تقاضا روبه‌رو باشیم. در حالی که این مفهوم در سینمای مستند از تعریف صحیحی برخوردار نیست. وی همچنین اضافه کرد: مستندهایی که ما به نمایش می‌گذاریم، باید مخاطب داشته باشند، مخاطبی که به دیدن آنها تمایل داشته باشد. شاید برای رسیدن به این مرحله ما باید روی مخاطب‌نمان کار کنیم.

اگر مردم تمایلی فیلم‌ها ندارند!

پروژه‌هایی که مستندسازان برای نمایش فیلم‌شان طی کنند، چیست و مسئولان امر اقدام به نمایش کدام فیلم‌ها می‌کنند؟ این مسأله‌ای است که به سادگی نمی‌توان از آن گذشت، چرا که اگر مدتی چند از نمایش فیلم‌های مستند در سینماها بگذرد و این فیلم‌ها و مضامین‌شان نتوانند مردم را جذب کنند، خود به خود با فضای خلوت سالن‌ها روبه‌رو خواهیم بود. در آن شرایط این همه تلاش برای نمایش مستند و فرهم کردن شرایط برای آن‌ها چه بوده، اگر مردم به نمایش این فیلم‌ها تمایل نداشته باشند، چه هدف ما تنها به وجود آوردن فضایی برای نمایش بود، بی‌آنکه شرایط نسبت به گذشته تغییر کند!

آنها به وجود نخواهد آمد. این فیلمساز در پایان افزود: ما تولید داریم اما مدیریت تولید نداریم، بدترین گز همه این‌ها تلاش‌ها در شرایط مناسبی به اجرا در نمی‌آید. مناسبانه به نتیجه‌ای هم نخواهد رسید. آن هم برای مستند که علاوه بر اینکه مخاطب خاص دارد، رقیبی مانند تلویزیون هم دارد.

مستندهای روز نمایش دهیم

جمال اسکویی از فیلمسازان جوان عرصه مستند است که دیده شدن فیلم مستند را یکی از خوشه‌های مستندسازان به شمار آورده و فراهم شدن این امکان را که سینمایی به نمایش این آثار تلقی باشد، اتفاقی خوشایند می‌داند، چرا که موجب ایجاد پاتوقی برای فیلمسازان مستند و کوتاه خواهد شد. اسکویی درباره نقاط مثبت این اتفاق در توضیحی بیشتر اظهار کرد: اگر در وهله اول به اکران مستندهای خوب جهان بپردازیم، علاوه بر مستندسازان، دانشجویان و علاقمندان سینمای مستند نیز به تماشا می‌آیند. وی افزود: در چنین شرایطی اکران مستندهای خوبی مانند مستندهای دهه ۴۰ و ۵۰ و مستندهای روز دنیا برای مخاطب فضا جذاب خواهد بود. اگر چه در شرایط کنونی و وقتی فیلم‌های بلند ما مخاطب چندانی ندارند، به حضور مردم عادی و البته بال‌شان از این فیلم‌ها نمی‌توان چندان امیدوار بود. وی در پایان افزود: در شرایط کنونی حضور دائمی مستندسازان و دانشجویان علی‌بکی از راه‌های موفقیت‌آمیز برای رسیدن به حالت ایده‌آل استقبال مردم خواهد بود.

فرض کنیم که همه شرایط لازم برای نمایش مستند فراهم است، مردم هم از نمایش آنها استقبال می‌کنند، سینمایی هم که برای نمایش آنها وجود ندارد. در چنین شرایط مطلوبی، انتخاب فیلم‌ها چگونه صورت می‌گیرد؟ این پرسش که اغلب نادیده‌اش می‌گیریم، از اهمیت بسیاری برخوردار است، البته در صورتی که فراموش نکنیم این نمایش فیلم است که همه موفقیت‌های دیگر را به دنبال دارد.

فیلم‌های جذاب نمایش دهیم

مهدی فرودگاهی از کسانی است که هم در زمینه مستندسازی کار کرده و هم در این باره نوشته است. فرودگاهی معتقد است که در صورت فراهم شدن امکان نمایش فیلم، اگر فیلم‌هایی که نمایش داده می‌شوند، جذابیت نداشته باشند، کمتر کسی در این شهر برزقیک برای دیدن آنها به سینما می‌رود. مهدی فرودگاهی علاوه بر این مطلب گفت: هر فرصتی برای دیده شدن مستند آثار عمده‌ای به جای خواهد گذاشت، ولی این موضوع مسأله‌ای که برای نمایش فیلم‌های کوتاه به وجود آمده برای مستند وجود نداشته است. وی در ادامه صحبت‌هایش افزود: زمانی سینما فلسطین نمایش فیلم‌های کوتاه را به بندگی داشت، اما از آنجا که سازوکار مناسبی برای این کار فراهم نشده است، استقبال از آن به عمل می‌آید. وی همچنین اظهار کرد: مسئولان امر باید در انتخاب فیلم‌ها به تازه بودن و جذابیت آنها توجه کنند، در غیر این صورت استقبالی از

دیالوگ

«ناصر محسنی» مدیر امور مالی مرکز گسترش سینمای مستند و تجربی

همه مرکز گسترش در بزرگتری جشنواره سیمما هستند

پنوش نامداری

«ناصر محسنی» مدیر امور مالی معاونت اداری مالی جشنواره گفت و گو کرده ایم. فعالیت شما برای برگزاری جشنواره از چه زمانی و با چه اقداماتی انجام شد؟ من مدت زمان زیادی نیست که در مرکز گسترش مشغول به کار شدم و از چند و چون دوره‌های گذشته به‌طور دقیق مطلع نیستم اما با توجه به جلساتی که در این مدت برگزار شده، این نکته قابل دریافت است که برگزاری جشنواره نسبت به دوره‌های قبل از نظم بیشتری برخوردار است. گروه تسن نفره امور مالی فعالیت‌مان را از ۳ ماه پیش آغاز کردیم و تا قبل از آغاز جشنواره

۹۵ درصد قراردادهای مربوط به برگزاری جشنواره را منعقد کردیم.

قراردادها شامل چه حوزه‌هایی می‌شود؟ اقدام و عقد قرارداد مربوط به هر حسی قرارداد برای برگزاری مراسم‌ها، سالن‌های نمایش فیلم، قرارداد با استاد خبری و نشریه روزانه، کانال، تبلیغات شهری و رسانه‌ای، تیزرها و وله‌ها و... است که همه موارد طی زمان مشخص و به‌طور قانونی و رسمی انجام شد. ۵۰ درصد باقیمانده نیز در حال انجام است.

استقبال از مهمانان شهرستانی و خارجی نیز در حیطه وظایف شما بوده است؟

بله. اسکان و تشریفات مهمانان خارجی طبق برنامه سال گذشته انجام شد و برای مهمانان شهرستانی نیز برنامه‌های تفریحی هزینه‌های را در تهران را طراحی کرده‌ایم که آن هم انجام شد.

مدت زمان زیادی نیست که در مرکز گسترش مشغول به کار شده‌اید، تجربه برگزاری جشنواره چگونه بود؟

به نظر تجربه عجیب و جالبی بود، من دوازده سال در شرکت‌های خصوصی مشغول به کار بودم که فضای کاملاً متفاوتی با فضاهای فرهنگی و هنری داشت.

آنجا فقط بحث پوشش دادن هزینه‌ها و فروش خوب مطرح است اما در فضاهای فرهنگی به‌خصوص این جشنواره به جز موارد مالی تفکرات خاص سری نیز مطرح است. ویژگی جشنواره به‌سبب در این است که تمامی امور مربوط به جشنواره، با استفاده از تجربیات افراد و مسئولان فعال در مرکز انجام شد در حالی که این نیروهای استانی سال‌های گذشته از خارج از مرکز تأمین می‌شد.

به مناسبت بخش بزرگداشت مستندسازان پیش کسوت

بزرگداشت هنرمند، بزرگداشت هنر

بزرگداشت هنرمند، بزرگداشت هنر است. جامعه بدون هنر یا هنر بی‌ریشه و فاقد هویت، راکد و ساکن است و جایگاه تاریخی ندارد. توجه و الطاف به هنرمندان پیش کسوت و در قید حیات، انگیزه بخش به جوانانی است که آینده هنری کشور را می‌سازند. احترام و تکریم هنرمند دارای پیشینه و کارنامه تأثیرگذار و جریان‌ساز از جنبه وظایف جدایی‌ناپذیر کارکنان اجرای رویدادهای هنری، به ویژه جشنواره‌های موضوعات مرتبط با هنر است.

رخدادهای سینمایی مانند جشنواره ویرین آثار برجسته تولیدی در مقطع زمانی اعلام شده است. گل سرسبد این ویرین و تماشای گاه، پیش کسوتان و تأثیرگذارانی است که روزی، باعث و بانی ارتفاع سطح آثار به نمایش درآمده در این ویرین بوده‌اند و حالا در مقام بالاتر معنوی، نجر به آموز دیگران جوان و فعال و حتی مدیران امروز نشسته بر کرسی، که شاگردان دیروز همین «سائید» بوده‌اند، هستند. باشد تا همواره این بزرگواران راغبوش کرده و قدرشان را بدانیم.

جشنواره پنجم سیمما حقیقت به پاس حضور و مشارکت مؤثر نی چند از فعالان عرصه مستند، مبادرت به ایجاد بخشی تحت عنوان «بزرگداشت» کرده است.

در این بخش سه هنرمند و متخصص صاحب‌نظر حوزه مستند مورد تجلیل و تقدیر قرار می‌گیرند.

پرویز بهرام، محمد حسین جعفریان و محمدعلی فارسی بر سکوئی نیکوداشت‌های جشنواره پنجم خواهند ایستاد تا دیگران به احترام آن‌ها به پا خیزند.

بهرام: تنها صلاست که ماند

پرویز بهرام که سال‌هاست صدای او را در تریبون بسیاری از مستندسازان کرده‌ایم و شنیده‌ایم،

«چهره ماندگار» این دیار است. بهرام که ۷۸ سال قبل در بابل چشم به جهان گشود، خبی زود از ۱۶ سالگی فعالیت خود را در زمینه دوبله فیلم آغاز کرد. مستندسازان و کلاس سینمای مستند ایران وادهای بسیاری به بهرام بدهکار است. صدا و تریبون در ساختار مستندسازی اهمیت در چه اولی دارد، لذا یک صدای مناس... می‌تواند بر قوت و کشش چنین آثاری بیفزاید. بهرام جایگاه برجسته‌ای در این عرصه دارد.

جعفریان: دیر هنگام، اما حق اوست

مستندسازی، خامه‌ای فعال می‌خواهد و روحیه‌ای سالم و انگیزه‌های مدغمند و از همه مهم‌تر جسارت و شهامت نزدیک شدن به سوره‌هایی که می‌تواند جریان ایجاد کند. محمد حسین جعفریان ۴۴ سال قبل در جوار امام هشتم شعبان بدنیا آمد. فعالیت‌های بعد از این جعفریان نشان می‌دهد که عطر این امام همواره در تار و پود او نشسته که می‌تواند شعر بسراید، قصه بنویسد، خبر تهیه کند و بالاخره دوربین به دست تامل ماجراهای ایجاد شده توسط «استعمارگران» در افغانستان پیش برود. حتی اگر امر شد، وظیفه خود بداند که باید راین فرهنگی هم بشود و نقش مهمی در تعادل میزان دو علت همسایه ایفا کند.

اثر خواستند بر او شات خامه و تخصص او را بشناسید و بداند، کافی است تا برخی آثار او را پس از خواندن و دیدن و شنیدن در آشیوب خود جا دهید. ما فهرست آن‌ها را نمی‌آوریم تا خودتان جستجوگرانه نکته‌های بشری از جعفریان و نقش او در مستندسازی، روزنامه‌نگاری، شعرسرایی و مدیریت فرهنگی بدانید.

فارسی: تجربه در دفاع مقدس

مستندسازی ایران به شدت وام‌دار سال‌های

دفاع مقدس است هر جهش کمی و آراء کیفی که در مستندهای ایرانی هست، نجر سال‌های دفاع و مبارزه با مهاجمان را با خود دارد و هر آنچه ضعف است، دلیل دوری از نوع سینما از محتوا و ارزش‌های مذکور است. محمدعلی فارسی که ۵۴ سال قبل در همسر نزدیک تهران یعنی ورامین دیده به جهان گشود، تخصصی کرده در رشته سینما است شاید بنیان فارسی را یکی از مدیران تولید دانست که کارشناسی سینما خود در چه سال‌های خدمت در جبهه و مستندسازی دارد، جزو افراد عالم و مجرب در این عرصه است.

مستندهای ساخته فارسی همچون قصه‌های جنگ، مهاجران، غواصان، کبوتران امید و حتی یک مستند سینمایی به اسم حقیقت، گمشده. آثاری هستند که می‌توانند به جستجوگری را به سر چشمه حقیقت رهنمون کند.

فارسی را بزرگ بداریم تا وجودش برای جوانان مستندساز بزرگی کند.

بزرگداشت فوشه کور

امسال همچون بزرگداشت یک چهره غیر ایرانی اما آشنا با فرهنگ این سرزمین برقرار شد.

«شارل هنری دو فوشه کور» استاد برجست زبان و ادبیات فارسی و مترجم دیوان کفای حافظ به زبان فرانسه به نخستین دوره جشنواره بین‌المللی «سیمما حقیقت» است تا مستند برتره «مجنون» که درباره او توسط محمدعلی فارسی ساخته شده را ببیند. جشنواره پنجم سیمما حقیقت با گزینش این چهره‌های قابل‌اعتنا مستندسازی کشور برای نقد و تجلیل، بی‌شک گام مهمی در رونق مستندهای خلاق، منعقد و بزرگداشت برداشته است.

IN A GLORIOUS CEREMONY IN ART ACADEMY,

Closing Ceremony of "International Section" was held

The closing ceremony of International section of 5th Cinema Verite Festival was held yesterday in Iran hall of Art Academy.

At the beginning of the ceremony, commenced at 19pm, the Anthem of Islamic Republic of Iran was broadcasted along with a special video music designed by Hussein Tavakoli which was interesting to foreign guests. Then a video music by Sami Yusuf was broadcasted about The Holly Prophet (Peace Be upon Him).

The ceremony to appreciate the continuous pursuits by Mohammad Ali Farsi (documentary filmmaker), Hussein J'afarian (Poet, Documentary filmmaker, journalist and war reporter), George Shakoor (Lebanese poet) and Professor Parviz Bahram, narrator of documentary movies was held and some works made about them were screened.

In another ceremony to fate "Charles Henry De Fouchecour", translator of Hafez poetical works, some parts of

the movie "Majnoon" by Mohammad Ali Farsi about the life of this French professor was screened.

The closing ceremony continued by broadcasting a video

music showing images of Revolution and recent events in the region and also performing alive Iranian music.

At the end, the winners of International Section of Cin-

ema Verite Festival were announced. The section was allocated to anti-arrogance documentaries on Islamic Awareness in countries of Middle East and North of Africa.

Fouchecour: Iranian Art and Movies are Unique and special

Charles Henry De Fouchecour, the distinguished master of Persian literature and translator of Hafez poetical works into French is attending the 5th Cinema Verite Festival to watch the movie about him called "Majnoon" by Mohammad Ali Farsi. Speaking with reporter of festival daily bulletin, Fouchecour said: "The movies by Iranian directors are highly welcomed in France. In London, a movie hall is allocated to screening Iranian movies which people come to watch them interestingly." He added: "The movies screened there are mostly fictional and although very nice documentaries are made in Iran, but they could not go to display in France."

FRANCESCO CONDEMI, DOCUMENTARY FILMMAKER AND SPECIAL GUEST OF FESTIVAL:

"Black Box" made me surprised

Francesco Condemmi, The Italian documentary filmmaker who has come to Iran from France, was the special guest on the third day of Cinema Verite Festival in Felestin Cinema. Here is the interview of daily bulletin with Condemmi:

How were you invited to 5th Cinema Verite Festival?

I came to Iran for the first time to attend Fajr Film Festival. When Javad Shamaghdari and Shafi Agha Mohammadian travelled to Paris, I went to see them. They did a favor to me and invited me to the festival. **What was the subject matter of your last document-**

I made my last documentary in Libya about how the information is processed and used in the war. Two reporters, one working for an Italian newspaper and the other for a French TV channel accepted my request to accompany them. **What was interesting to you in during the travel?** There I found that reporters of CNN, FOX News and CBS

were not allowed to speak with anybody. There were some ones titled as reporters who went toward the army before the bombings as soon as they received some E-mails.

How did they behave with you?

There were reporters working for CNN who hadn't seen camera yet. Although they were named reporters, actually they were secret agents who perpetually watched me.

What's your idea about Iranian movies?

I have seen some movie by Iranian directors which are big honors. Six month ago, I watched a documentary named "September.11" (Black Box) by Mohammad Reza Islamlo which really made me surprised.

صاحب اختیار: مرکز گسترش سینمای مستند و تجربی (زیر نظر روابط عمومی) / مدیر مسئول: شایع آقاجمعیان / سردبیر: محمد تقی فهیم / دبیر تحریریه: علی افشار / مدیر عمومی: سیر موسی کاظمی / طراح: ... / معاون تحریریه: خدیجه تاقالی

همکاران تحریریه: الهام حسینی / احمد محمد اسماعیلی / زهر قزلباش / علی ظهیری / راکر پارسا چتری / شمل افروزی / بهوش ناصر پور / مسیومه کیانی / مریم حشری / سیدیلایر قزلباش / برکت محمدی / ابلا دولی / بهناز شیرینی / نریمان اکبر / گفتگوهای ویژه: بهوش ناصر پور

نقد و تحلیل: جیل کیوی / مهنا آرا / آنا آرا / شایع آقاجمعیان / حسن آقایی / محمدرضا رحمانی / بخش انگلیسی: علیرضا تباری / وبلاگ: حمید عدلی / حروفنگار: اعظم افروزی / عکس: علیرضا امان / زهر قزلباش / سایر دستیاران: ...

پیشنهاد روز

باتوق سینمای مستند را دریابید!

درست است که سینما فیلترینگ مرکز اصلی جشنواره است اما برقراری نمایش فیلم‌ها در سینما سبیده و سالن حقیقت مرکز گسترش نیز بیگیری می‌شود. نظر به اهمیت توجه به باتوق سینمای مستند که در سالن شماره ۲ سینما سبیده واقع است و نه کل این سینما سالن و هوای خاصی داده است، خوب است برای دیدن فیلم‌های جشنواره نور سینما سبیده را هم گرم نگه داریم.

سبیده امروز اناری از محمد علی هاشمی‌نژاد، مرجان شرفی، زنده احمد ظریف، رفتار، شیرین برق نور، دل‌آهنگ اسدی، مهناز رکنی، پیمان مفاهری، پوریا عطار، پور مصطفی آل احمد، منوچهر طباطبائی و ... را در دو سالن خود به نمایش می‌گذارد.

چه خوب که علاوه بر مردم و علاقه‌مندان به سینمای مستند که در قفسه چون و ناآشنا طرفدار بسیاری دارند، خود فیلمسازان این عرصه هم در شکل گیری این باتوق، همت داشته باشند.

اتفاق روز

روز حد اعدل و تقدیر شدگان

بی شک حضور «خلانعلی حد اعدل» در سینما فلسطین برای نمایش فیلم مستند «همه دانا» ساخته داریوش مهرجویی و فیلم مستند «سرز پر گهر» اثر «عزیز ضریف»، اتفاق‌های خوب دیروز بود که البته این روز با برپایی پرسشور اختتامیه بخش بین‌المللی اسلامی و جهانی مراسم بزرگداشت چهره‌های مشهور سینمای مستند، به اوج خود رسید.

از بین تقدیر شدگان البته «محمدعلی فارسی» به دلیل کسالت غیبت داشت اما در کنار هم قرار گرفتن بروفسور دوقوشه، پرویز بهرام، محمد حسین جعفریان در قبال یادگار پنجمن جشنواره بین‌المللی فیلم مستند سینما حقیقت، به عنوان یکی از بزرگ‌ترین خدایات این دوره جشنواره به ثبت رسید. جشنواره سینما حقیقت که در گام پنجم و عالی‌تر هم خواهد بود، در قالی حرفه‌ای و تخصصی در حال بزرگ‌تری است. با اتفاقات خوبی که این دوره در روند آن ثبت شده، می‌تواند آینده‌های تازه‌ای را برای سینمای مستند کشور، بپوشاند.

چهره روز

انرژی مثبت فرهاد و زهرام

در طول روزهای برگزاری جشنواره، هر روز شاهد پرنگ فرهاد و زهرام بودیم و این سینماگران بی‌دریغی در فضای سینما و تیمی در پشت در سینما به بهانه تنفس و دیدار سایر سینماگران ملاقات کردیم. شاید کمتر کسی باشد که به سینما بیاید و عرض ادبی به این مستندساز پیشگام نکند. این نشان می‌دهد حضور گرم سینماگران محراب مستندساز در بین جوان‌ها جعفر تقیمن کتیبه است و می‌تواند تولید کننده انرژی مثبت باشد.

نکته جالب اینجاست که حضور زهرام و چند چهره دیگر سینمای مستند در سینما فلسطین چندین به خلاق گروهی دیگر از مستندسازان خوش بینه است اما چه سود که سینمای مستند برای بقای خود بیشتر به آشتی نیاز دارد تا قهر!

رسانه روز

برنامه «مستند ایران»

برنامه «مستند ایران» که از سال ۱۳۸۵ به تهیه کنندگی «محمدرضا ترقولی» به صورت دوره‌ای از شبکه چهارم سینما پخش می‌شود، در ادامه جشنواره بین‌المللی «سینما حقیقت» به اتفاقات روز جشنواره اختصاص یافته است.

«محمدرضا ترقولی» در گفت‌وگو با خبرنگار نشریه روزانه سینما حقیقت گفت: «برنامه «مستند ایران» به صورت روزانه ساعت ۱۸:۳۰ به مدت ۴۵ دقیقه روی آنتن شبکه چهارم سینما می‌رود. این برنامه به صورت مجله تصویری تهیه می‌شود.

وی ادامه داد: در ادامه جشنواره با مستندسازان مصاحبه کرده و صدای آنها بر روی صحنه‌هایی از فیلم‌شان قرار می‌گیرد. گفت‌وگو با سازندگان جشنواره، نمایش تصویر و اتفاقات روز جشنواره هم پوشش تصویری داد و در روز بعد پخش می‌شود.

دیالوگ روز

نیامندند که نیامند!

جوادی مقدمی معاون امور سینمایی در گفت‌وگوی امروز خود با نشریه روزانه «همه عدم حضور برخی سینماگران خارجی در ایران و اکتش نشان داده و عنوان کرده که دنیا، غرب به این واسطه می‌خواهد، بر زخم‌های خود مرهمی بگذارد و به این دلیل این بار مسئله تحریم در زمینه مسائل فرهنگی، گام زدند. مقدمی گفته محدودیت برای هنرمندان و عناصر ایرانی در عرصه‌های فرهنگی از طرفی و ضمانت با حضور شرکت کنندگان خارجی در جشنواره‌های ایرانی از سویی دیگر مطرح شده است. این اتفاق کدی بی‌شک از جریان لابی صهیونیستی نشأت می‌گیرد. آنها با تفکر مختل کردن حرکت فعال و بویای سینمای ایران از حضور فیلمسازان در ایران جلوگیری می‌کنند. او در این گفت‌وگو البته عدم حضور این دسته سینماگران مستند در جشنواره را به فشارها مربوط دانسته و گفته که آنها علی‌رغم میل باطنی به کشورمان سفر نکرده‌اند.

نقد روز

«توبیساندهیون» و «زینب» و «حماسه تیس»

جزئیات برنامه «شب‌های نقد» جمعه ۲۰ آبان ماه، پنجمین جشنواره سینما حقیقت اعلام شد.

در این برنامه که به مدیریت «محمد تقی فهیم» و بنا حضور مستند بهمان «محمدرضا بناغلی» برگزار می‌شود، فیلم‌های «توبیساندهیون» ساخته مصطفی آل احمد، «زینب کنی (پس)» اثر «هناز رکنی» و «حماسه تیس» به کارگردانی محمد علی‌شهری با حضور کارگردانان، مخاطبان جشنواره و اصحاب رسانه مورد نقد و بررسی قرار می‌گیرد.

لازم به توضیح است، برنامه پنجم «شب‌های نقد» جمعه ۲۰ آبان ماه، طبق شب‌های گذشته از ساعت ۱۹:۳۰ تا ۲۱:۳۰ در سالن شماره ۲ سینما فلسطین برپا است.